

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Úvěrové financování podniku

Diplomová práce

Vedoucí práce: [Ing. Liběna Kantnerová, Ph.D.](#)

Autor práce: Bc. Klára Švejdová

2011

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ... fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 20. dubna 2011

.....

Klára Švejdová

Poděkování:

Děkuji [Ing. Liběně Kantnerové, Ph.D.](#) za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytla při zpracování této diplomové práce.

OBSAH

Úvod.....	3
I. Literární rešerše.....	4
1. Význam úvěrového financování.....	4
1.1 Úvěrové financování z pohledu banky.....	4
1.1.1 Úvěrová strategie.....	5
1.1.2 Úvěrová politika.....	8
1.1.3 Přizpůsobení úvěrové strategie.....	8
1.2 Vývoj financování ve stavebnictví pro rok 2011 až 2012 ze strany bank...	9
1.3 Úvěrové financování z pohledu banky.....	11
2. Úvěrové finanční instrumenty.....	15
2.1 Peněžní úvěry.....	15
2.1.1 Kontokorentní úvěr.....	15
2.1.2 Eskontní úvěr.....	17
2.1.3 Negociační úvěr.....	20
2.1.4 Hypoteční úvěry.....	20
2.1.5 Spotřební úvěry.....	21
2.1.5.1 Revolvingové spotřební úvěry.....	22
2.1.5.2 Splátkové úvěry.....	22
2.1.6 Podnikatelský úvěr.....	23
2.2 Závazkové úvěry a záruky.....	25
2.2.1 Akceptační úvěr.....	25
2.2.2 Remboursní úvěr.....	28
2.2.3 Avalový (ručitelský) úvěr.....	28
3. Úvěrový proces.....	30
3.1 Žádost o úvěr	30
3.1.1 První kontakt mezi klientem a bankou.....	30
3.1.2 Poskytnutí základních potřebných informací.....	30
3.2 Úvěrový návrh.....	32
3.3 Rizika bankovní-úvěrových obchodů.....	32
3.3.1 Riziko úvěrové.....	32

3.3.2 Riziko úrokové.....	34
3.3.3 Riziko obchodní (tržní).....	34
3.3.4 Riziko měnové.....	35
3.4 Schvalování žádosti o úvěr.....	35
4. Způsoby zajištění.....	36
4.1 Základní druhy zajišťovacích prostředků.....	36
4.2 Zástavní právo.....	37
4.3 Ručení.....	39
4.4 Bankovní záruka.....	40
4.5 Zajištění směnkou.....	41
5. Metodika.....	43
5.1 Cíl práce.....	43
5.2 Zdroje vstupních informací.....	43
5.3 Vzorce použité při mezibankovním srovnání.....	44
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	47
6. Analýza Kontokorentního a účelového úvěrování.....	47
6.1 Charakteristika vybrané společnosti.....	47
6.2 Kontokorentní úvěrování společnosti X.....	48
6.3. Účelové úvěrování.....	53
6.3.1 Smlouva o poskytnutí bankovní záruky.....	53
7. Aplikace teoretických poznatků na konkrétní případy.....	55
7.1 Charakteristika konkrétních úvěrových produktů.....	55
7.2 Mezibankovní srovnání.....	66
8. Zhodnocení provedené analýzy, shrnutí zjištěných poznatků.....	71
8.1 Využívané úvěrové produkty společností X.....	71
8.2 Shrnutí mezibankovního srovnání.....	71
Závěr.....	75
Summary.....	77
Seznam literatury.....	78
Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	80

ÚVOD

Každý podnikatelský subjekt potřebuje ve všech fázích svého životního cyklu dostatečné množství kapitálu nezbytného k financování provozních podnikatelských aktivit či investičního rozvoje. Kapitál může společnost získat ze dvou základních zdrojů, z vlastních a cizích. Využití cizích zdrojů financování bývá pro mnoho subjektů lukrativnějším a výhodnějším způsobem než financování ze zdrojů vlastních a pro nezanedbatelnou část podnikatelských subjektů také jedinou alternativou při nedostatku vlastního kapitálu. Formy a možnosti využití externího financování budou hlavní náplní této diplomové práce.

K nejdůležitějším důvodům pro přiměřené použití cizího kapitálu v regulérním podnikání patří to, že za určitých okolností je zpravidla možné, aby explicitní náklady použití cizího kapitálu byly (absolutně i relativně) nižší než náklady financování podniku vlastním kapitálem. Jde především o důmyslné využívání efektu úrokového daňového štítu na bázi ekonomicky produktivních kombinací příslušných firemních finančních politik v daném makroekonomickém a legislativním prostředí.

V této diplomové práci je věnována pozornost analýze úvěrové politiky ve vybrané společnosti, jsou zde vymezeny odlišnosti mezi kontokorentním a účelovým úvěrováním a nastíněny některé nevýhodné bankovní smluvní podmínky u specifických případů úvěrového financování.

Práce je již tradičně rozdělena na dvě základní části, z nichž první část se zabývá teoretickým vymezením zkoumané problematiky.

Druhá část, část praktická, je zaměřena na rozbor a zhodnocení využívaných forem externího financování u dané společnosti a také na zmapování bankovního trhu zabývajícího se podnikatelským úvěrováním. Po shromáždění klíčových informací je vytvořena analýza a následné závěrečné vyhodnocení získaných dat.

I. LITERÁRNÍ REŠERŠE

1. VÝZNAM ÚVĚROVÉHO FINANCOVÁNÍ

Podstata významu úvěrového financování spočívá v poptávce po penězích a volných peněžních prostředcích, které klient (firma) potřebuje k uhrazení svých závazků. V peněžním ústavu se vytváří nabídka volných peněžních prostředků, které jsou základem aktivních obchodů bank.

Úvěr je forma dočasného poskytnutí peněžních prostředků (peněz) mezi fyzickou nebo právnickou osobou a bankou či finanční institucí na předem stanovenou dobu za přesně dohodnutých podmínek za určitý úrok.

1.1 Úvěrové financování z pohledu banky

U většiny bank je úvěrová aktivita těžištěm její obchodní činnosti. Úvěry jsou rentabilním druhem bankovních aktiv a vytvářejí podstatnou část zisku. Nepřímo mají vliv na získávání vkladů a poskytování různých bankovních služeb. Úvěry mají také své nevýhody. Představují rizikovější bankovní aktiva, neboť jsou nejvíce vystavena ztrátám. Úvěry nejsou zcela likvidní, neboť mohou být jen zřídka přeměněny na hotové peníze před svou splatností. Banky jsou proto při poskytování úvěrů opatrné, kladou váhu na vysoký standard hospodářské způsobilosti dlužníka a na přesné splácení úvěrů.¹

Část úvěru je zpravidla zajištěna majetkem dlužníka (zásobami, nemovitým majetkem, akciemi a dluhopisy, životní pojistkou apod.). Jestliže úvěr není splacen ve lhůtě, banka se může domoci právní cestou prodeje těchto hodnot a uspokojit tak svou pohledávku. Část bankovních půjček je však nezajištěná, neboť jsou poskytnuty pouze na podkladě slibu dlužníka úvěr splatit.

Nezajištěné úvěry podniků jsou přirozeně riskantnější než zajištěné. Ve skutečnosti tomu tak vždy nemusí být, jde-li o prosperující prvotřídní komitenty.

---

¹ WATERHOUSE, P. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-49-7. s. 33.

1.1.1 Úvěrová strategie

Je zřejmé, že rozvoj finančních trhů, nové technologie a konkurence na trhu přináší bankám širokou škálu tržních příležitostí. Strategické rozhodování představenstva banky musí zajišťovat logickou rovnováhu mezi spoléháním se na oblasti, v nichž má banka znalosti a zkušenosti, a požadavkem rozložení a řízení rizika. Proto představenstvo musí určovat na které trhy, produkty, zákazníky, odvětví a zeměpisné oblasti by se měla banka zaměřit, aby byla vůči ostatním bankám, které se pohybují na stejném trhu, konkurenceschopná.

Trhy a produkty

Typy trhů, na kterých se banky pohybují, lze zhruba rozdělit do čtyř kategorií:

❖ *Maloobchodní bankovní služby (retail)*

Tento trh zahrnuje banky, které provádějí obchody a vedou účty pro soukromou a podnikatelskou klientelu. Tuto činnost často provádějí prostřednictvím sítě poboček v rámci jedné země nebo celosvětově. Nabízené produkty obvykle zahrnují: úvěry v běžném účtu (kontokorentní), úvěry s pevnou lhůtou splatnosti, hypotekární a stavební úvěry, úvěrové karty, koupě na splátky a jiné produkty typu spotřebních úvěrů a leasing.

❖ *Velkoobchodní bankovní služby (wholesale)*

Tento trh lze rozdělit na mezibankovní trh, peněžní trhy a trh komerčních úvěrů. Mezibankovní trh využívají banky k získání krátkodobých a střednědobých zdrojů nebo k uložení volných zdrojů u jiných bank. I když obchody na mezibankovním trhu lze provádět promptně, běžnější jsou termínové obchody s lhůtou od jednoho dne do pěti let. Naproti tomu jsou peněžní trhy, síť vzájemně propojených trhů založených na telefonické a terminálové komunikaci, velkoobchodními trhy pro likvidní finanční nástroje. Peněžní trhy nevyužívají výhradně banky, ale i velké společnosti, fondy a jiné finanční instituce a v omezeném rozsahu také vládní a jim blízké instituce. Trh komerčních úvěrů používají banky k vybudování svých úvěrových portfolií, která svým objemem obvykle dominují straně aktiv v rozvaze banky.

Produkty nabízené na trhu velkoobchodních bankovních služeb zahrnují: mezibankovní úvěry nebo depozita, depozitní certifikáty, smlouvy o prodeji

a zpětném odkupu, obchodní cenné papíry, bankovní akcepty nebo směnky, státní pokladniční poukázky, státní obligace, půjčky vládám, komerční úvěry, leasing a záruky.

❖ *Kapitálové obchody a investice*

Banky a další instituce vstupují na tento trh za účelem obchodu, zajištění se (hedgingu) nebo investování. Obchodováním se rozumí nákup a prodej finančních nástrojů za účelem dosažení zisku z pohybu cen, zatímco hedging slouží k omezení rizika, jež při této činnosti vzniká. Investiční činnost slouží bankám k dosažení vyšších výnosů, než lze dosáhnout hotovostními nástroji, ale prostřednictvím likvidnějších aktiv, než jsou úvěry.

Účelem investice není kupovat a prodávat za účelem krátkodobého zisku (obchodní činnost), ale investovat dlouhodobě, často až po dobu splatnosti, při známé míře výnosu. Produkty nabízené na tomto trhu zahrnují: devizové obchody, finanční futures, slapy, termínové obchody, opční obchody, obligace, akcie, drahé kovy, a další specializované produkty.

❖ *Financování obchodu*

Termínem financování obchodu se označuje trh, který využívají dovozci a vývozci v mezinárodním obchodu. Produkty nabízené na trhu financování obchodu jsou: dokumentární akreditivy a bankovní akcepty. Určení produktů, které bude konkrétní banka nabízet, vychází z požadavků zákazníka, z možnosti přístupu na příslušné trhy, ze zhodnocení inherentního rizika, potencionální výnosnosti a vlivu výboru pro aktiva a pasiva banky na její politiku a z profesionálních schopností vedení.²

Klientela

Strategické úvahy začínají vymezením zákazníků banky. Klientela bankovních institucí může zahrnovat:

- Fyzické osoby
- Soukromé domácí a nadnárodní společnosti (nekotované na burze)
- Veřejné domácí a nadnárodní společnosti (kotované na burze)
- Podniky poskytující veřejné služby (public utilities)

---

² WATERHOUSE, P. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-49-7. s. 34-38.

- Suverénní státy.

Po hrubém vymezení cílových skupin klientů na základě jejich významu z hlediska nabízených produktů a služeb lze přistoupit k cílovému marketingu jednotlivých klientů. Zlaté pravidlo pro banky zní „poznejte své klienty“. Tento požadavek by se měl stát nedílnou součástí globální strategie banky a zřetelně se odrážet v politice banky určované představenstvem. Úvěrové postupy jakékoliv banky by měly zahrnovat důkladné poznání klientů banky a jejich činností.

Získané informace je třeba důkladně analyzovat, aby bylo možno určit konkrétní finanční potřeby klienta s ohledem na požadované úvěrové financování. Nedobytné pohledávky často vznikají tak, že banka poskytla zákazníkům příliš mnoho úvěrů nebo úvěry nevhodného typu. Například pro dlouhodobé projekty s dvouletým přípravným obdobím a pětiletou dobou návratností nebudou vhodné krátkodobé úvěry splatné do dvou až tří let.

Rizika a odměny

Odměna, kterou banka obdrží za podstoupení rizik, jež jsou inherentní její klientele a nabízeným produktům, se určuje na základě mnoha faktorů, z nichž nejdůležitější je poměr rizika k odměně a konkurence na trhu. Produkty nabízené bankami podnikajícími na stejném trhu mají obvykle obdobné charakteristiky. Proto je obtížné požadovat výnos, který by se podstatně odlišoval od výnosů obvyklých na trhu.

I když tržní síly mají na stanovení vztahu rizika a odměny značný vliv, mohou schopnost banky zvýšit svoji odměnu při podstoupení určitých rizik i jiné faktory, např. pověst banky, její vztah ke klientům a schopnost poskytovat specializované služby. Je zcela běžné, že bankéři se svými největšími klienty rozvíjejí dlouhodobé vztahy. Banka potom může u určitého typu obchodů dosáhnout výrazných výnosů a spokojit se s nižšími zisky u jiných produktů.

Je jasné, že konečným cílem banky je maximalizovat výnosy pro své akcionáře. Tohoto cíle se však musí snažit dosáhnout v rámci přijatelných rizikových parametrů. Tyto rizikové parametry musí být určeny představenstvem a v případě potřeby je dále rozpracovává úvěrový výbor a výbor pro aktiva a pasiva. Představenstvo musí usilovat o rovnováhu mezi snahou zvýšit hodnotu akcií a ochotou banky podstupovat riziko. Základními rizikovými parametry jsou limity angažovanosti určující maximální částky, které banka v příslušných oblastech vystaví riziku. Aby se tato rizika co nejvíce omezila, musí představenstvo

rozpracovat ucelený soubor kontrolních mechanismů a postupů, jež se pak uplatňují v celé bance.

1.1.2 Úvěrová politika

Poté, kdy představenstvo stanoví úvěrovou strategii a posoudí mechanismy a postupy pro řízení úvěrového rizika, je možno přistoupit k formulaci úvěrové politiky. V první řadě se určí ty cíle strategie představenstva, podle nichž bude úvěrový výbor řídit a sledovat poskytování úvěrů. Vše ostatní směřuje k řízení a kontrole rizika a je podrobněji rozpracováno v příručce úvěrových postupů. Politika a z ní vyplývající postupy, jejichž prostřednictvím se realizuje, prostupují potom celou bankou.

Výchozím bodem je, že představenstvo stanoví strategii banky a její konkrétní vztah k úvěrům. Vrcholoví vedoucí pracovníci banky pak přejímají zodpovědnost za rámcové organizační uspořádání úvěrového úseku a stanovení úvěrových limitů. Pracovníci úvěrového úseku a obchodních jednotek provádějí obchody a řídí úvěrové portfolio banky, zejména z hlediska hodnocení úvěrových návrhů, stanovení cen, schvalování, sledování a vymáhání úvěrů.

1.1.3 Přizpůsobení úvěrové strategie

I když o globální strategii banky musí rozhodovat členové představenstva, nemohou mít sami detailní představu o obchodním plánu jednotlivých obchodních jednotek.

Cílem obchodního plánu obchodní jednotky je posílení konkurenceschopnosti a optimální alokace zdrojů banky.

System obchodního plánování zahrnuje:

- analýzu dosavadních tržních trendů a konkurence,
- analýzu postavení banky na trhu a její výkonnosti,
- stanovení cílů zvýšení zisku a výkonnosti,
- plánování takové alokace zdrojů, jež zajistí využití tržních příležitostí a maximalizace výkonnosti.

Každá obchodní jednotka by měla vypracovat vlastní obchodní plán se střednědobým výhledem (3 až 5 let) a s podrobnějším zaměřením na nejbližší rok. Po projednání

s příslušnými členy vedení banky je třeba sumarizovat tyto plány a zpětně je promítnout do úvěrové politiky.

Při úpravách úvěrové strategie vyvolaných reakcí na změny trhu nebo na globální strategické změny by vedení mělo vzít v úvahu setrvačnost existujícího portfolia. Jsou-li veškeré prostředky banky do výše její kapitálové základny poskytnuty jako úvěry, může stávající portfolio dobíhat ještě několik let s postupným uvolňováním prostředků pro investice v nových oblastech.

Další nástrahou, která se často vyskytuje v nových úvěrových strategiích, je sklon k neúměrné angažovanosti banky v oblasti nových produktů nebo trhů, aniž by byly předem získány dostatečné zkušenosti pro účinnou kontrolu této angažovanosti. Příklady takové neúměrné angažovanosti mohou být úvěry vládám nebo financování nákupů kontrolního podílu v podnicích vedením (leveraged buy – outs).³

1.2 Vývoj financování ve stavebnictví pro rok 2011 až 2012 ze strany bank

Vzhledem k vlivu bankovního sektoru na české stavebnictví a rovněž značnému zájmu stavebních společností o informace ohledně vývoje financování v tomto a příštím roce ze strany bank, realizoval CEEC Research specializovaný výzkum právě na tuto oblast.

Informace o svých strategiích pro roky 2011 a 2012, plánovaných změnách v podílu úvěrů poskytovaných stavebním společnostem na celkovém portfoliu úvěrů banky, přístupech k firmám ze stavebnictví, atd., poskytly tři největší banky na českém trhu. Vzhledem k vysokému stupni důvěrnosti těchto informací jsou výsledky prezentovány za jednotlivé banky anonymně, místo konkrétních jmen bank bylo použito označení Banka A, Banka B a Banka C.

Velikost podílu úvěrů poskytnutých stavebním společnostem v rámci celého korporátního úvěrového portfolia je u dotázaných bank velice podobná, pohybuje se mezi 5-7%. Všechny tři banky se rovněž shodují ve své strategii pro přístup k financování stavebních společností v letech 2011 a 2012. Jejich cílem pro oba roky bude zachovat výše zmíněný podíl úvěrů na svém celkovém korporátním portfoliu úvěrů. Podmínky pro

---

³ WATERHOUSE, P. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-49-7. s. 38-41.

poskytování úvěrů v obou letech zůstanou u Banky A a u Banky C stejné, naopak Banka B chce podmínky pro poskytování úvěrů stavebním společnostem v daném období zmírnit. Jedním z důvodů Banky B k tomuto kroku je nižší podíl nesplácených úvěrů (NPL) v segmentu stavebních společností, než je průměr celého jejího korporátního portfolia (za všechny sektory). Naopak Banka C potvrzuje, že podíl NPL úvěrů je v segmentu stavebních společností větší, než je průměr celého jejího korporátního portfolia. Banka A uvádí, že výše NPL úvěrů v segmentu stavebních společností se nevymykají celkovému průměru.

U dalších produktů, (např. záruky, atd.), potvrzují dotázaní zástupci bank, že jejich snahou je být flexibilní i u specifických požadavků klientů. Vždy to ale závisí na riziku konkrétního projektu, velikosti a finanční stabilitě úvěrované firmy a na druhu požadavku. Jedna z bank rovněž uvádí, že někdy může být flexibilita nižší, např., pokud je třeba daný případ schvalovat mateřským koncernem v zahraničí a praxe na českém a zahraničním trhu se v dané konkrétní oblasti liší.

Jaké jsou aktuálně a jaké budou v průběhu dalších 12 měsíců klíčové faktory, které jsou bankami hodnoceny jako nejdůležitější při jejich rozhodování o poskytnutí financování?

Hlavními dvěma faktory, na kterých se shodují všechny tři největší banky na českém trhu, jsou kvalita projektu/předmětu financování a rovněž podíl vlastních prostředků vložených žadatelem o úvěr. Dále pak následují stav projektu, reference o stavební společnosti a předchozí zkušenosti banky s daným žadatelem.

Jako faktor se spíše průměrnou vahou hodnotí banky existenci dodatečné záruky a podprůměrný vliv na rozhodování přisuzují banky nutnosti dodat nezávislou studii/ ocenění záměru.⁴

---

⁴ *Vývoj financování ve stavebnictví v 2011-2012 ze strany bank* [online]. [cit. 20. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/epc-energy-performance-contracting/7247-vyvoj-financovani-ve-stavebnictvi-v-2011-2012-ze-strany-bank>>

Obrázek č. 1 Klíčové faktory při rozhodování o poskytnutí financování

Zdroj: Vývoj financování ve stavebnictví v 2011-2012 ze strany bank⁵

1.3 Úvěrové financování z pohledu firmy

Hlavní důvody, které vedou k rozhodnutí pro použití cizího kapitálu je skutečnost, že firma trvale nebo naopak přechodně nedisponuje vlastními finančními prostředky k realizaci svého podnikatelského záměru.

Podle Valacha⁶ je mnohem výhodnější použít jako peněžní zdroj cizí kapitál, který je levnější a přitom jeho použití zvyšuje rentabilitu podniku. Dalším důvodem, který hovoří ve prospěch použití kapitálu z externích zdrojů, je pro firmu značně významná skutečnost, že použitím kapitálu nevznikají poskytovateli žádná práva v přímém řízení podniku.

⁵ Vývoj financování ve stavebnictví v 2011-2012 ze strany bank [online]. [cit. 20. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/epc-energy-performance-contracting/7247-vyvoj-financovani-ve-stavebnictvi-v-2011-2012-ze-strany-bank>>

⁶ VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X. s. 170.

Jedním ze základních problémů finančního řízení podniku je vedle stanovení celkové výše potřebného kapitálu i volba správné skladby zdrojů financování jeho činnosti, označovaná jako finanční struktura. Má zásadní význam pro úspěšný rozvoj podniku, podmiňuje nejen jeho zdravý finanční vývoj a celkovou prosperitu, ale nezřídka rozhoduje o jeho bytí či nebytí.

Podnik používá cizí kapitál s tím, že výnos, který se jím získá, a rovněž výnosnost celkového vloženého kapitálu bude vyšší, než jsou náklady spojené s jeho použitím, tj. úrok placený z cizího kapitálu.

V praxi u velkých podniků nepřichází v úvahu, že by podnik financoval veškerá svá aktiva z kapitálu vlastního anebo naopak jen z kapitálu cizího. Použití pouze vlastního kapitálu by znamenalo snížení celkové výnosnosti vloženého kapitálu. Na druhé straně financování všech podnikových aktiv jen z kapitálu cizího by bylo spojeno s obtížemi při jeho získávání, nehledě na to, že právní předpisy určitou výši vlastního kapitálu vyžadují.

Poměr vlastního a cizího kapitálu je nejen v různých zemích, ale i v podnicích různých oborů činnosti různý. Spíše tradičně se uplatňuje obecná zásada, že vlastní kapitál má být pokud možno vyšší než cizí vzhledem k tomu, že cizí kapitál je nutné splatit. Nízký poměr vlastního kapitálu k cizímu se považuje za určitou finanční slabost podniku a ohrožení jeho stability vzhledem ke spoléhání se na cizí kapitál. Jestliže vlastníci zajišťují menší podíl celkového investovaného kapitálu, riziko podnikání nesou především věřitelé, což může vést k obtížím při získávání úvěru, popř. k jeho získávání za horších podmínek.

K hodnocení finanční struktury se používá několik ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z rozvahy, vycházející z rozboru vzájemných vztahů mezi položkami závazků, vlastního jmění a celkového kapitálu.

Základním ukazatelem zadluženosti je poměr celkových závazků (krátkodobých i dlouhodobých) k celkovým aktivům (*debt ratio*), nazývaný též ukazatel věřitelského rizika:

$$\text{celkové závazky} / \text{celková aktiva}^7$$

---

⁷ VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X. s. 105.

Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost podniku a tím vyšší je riziko jak věřitelů, tak i akcionářů. Ovšem pro jeho výši nelze stanovit nějaké přesné zásady. Je nutné ho vždy posuzovat v souvislosti s celkovou výnosností, kterou podnik dosahuje z celkového vloženého kapitálu, i v souvislosti se strukturou cizího kapitálu. Jeho vysoká hodnota může být z hlediska držitelů kmenových akcií příznivá v tom případě, je-li podnik schopen dosáhnout vyššího procenta rentability, výnosnosti z celkového kapitálu, než je procento úroků placené z kapitálu cizího. Naopak vysoká hodnota tohoto ukazatele může být pro akcionáře velmi nepříznivá v případě, že výnosnost celkového kapitálu vloženého do podniku je nižší, než je úrok placený věřitelům.

K měření zadluženosti se dále používá ukazatel poměru vlastního jmění k celkovým aktivům (equit ratio), který je doplňkovým ukazatelem k ukazateli předchozímu, jejich součet se rovná 1, resp. 100 %.

*vlastní jmění / celková aktiva*⁸

Tento ukazatel ukazuje proporcii, v níž jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů. Používá se pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku a spolu s ukazatelem solventnosti bývá považován za nejvýznamnější ukazatel pro hodnocení celkové finanční situace podniku.

Dále banky v České republice nejčastěji volí pro posuzování hospodářské situace potencionálních dlužníků tyto finanční ukazatele:

- Rentabilita aktiv - Return of assets (ROA)

*Rentabilita celkových aktiv = zisk po zdanění / celková aktiva*⁹

Tento ukazatel vyjadřuje schopnost podnikových aktiv přinášet zisk. Čím je ukazatel nižší, tím vyšší je zadluženost podniku.

---

⁸ VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X. s. 106.

⁹ VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X. s. 96.

- Rentabilita vlastního kapitálu - Return of equity (ROE)

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \text{zisk po zdanění} / \text{vlastní jmění}^{10}$$

Jedná se o vyjádření výnosnosti efektivního hospodaření vlastního kapitálu, který byl do podniku vložen. Hodnota roste s růstem zisku. Tento ukazatel je považován za klíčové kritérium výnosnosti kapitálu.

- Likvidita běžná - Current ratio

$$\text{Likvidita běžná} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}^{11}$$

Tento ukazatel udává, kolikrát by podnik uhradil krátkodobé závazky, kdyby proměnil veškerý oběžný majetek na peněžní prostředky. Hodnota by se měla pohybovat mezi 1,5-2,5.

Likvidita znamená schopnost podniku dostát svým závazkům daných věřiteli. Likvidní je podnik tehdy, když je včas schopen splácet své dluhy.

---

¹⁰ VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X. s. 99.

¹¹ VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X. s. 108.

2. ÚVĚROVÉ FINANČNÍ INSTRUMENTY

Poskytování úvěrů patří mezi nejdůležitější obchody komerčních bank. Banky poskytují celou řadu různých úvěrů, a proto provést v obecné rovině jejich systematizaci není jednoduchou záležitostí. Složitost systematizace vyplývá z toho, že existuje řada relevantních hledisek, podle kterých lze tyto produkty třídit. Jednotlivé přístupy k členění úvěrů se liší tím, která hlediska považují za primární a která naopak jako doplňující. V tomto směru jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi vyplývající z rozdílných zvyklostí a účetních předpisů, ale existují rozdíly i mezi jednotlivými bankami.

Dvořák¹² uvádí, že základní rovina členění bankovních úvěrových produktů vychází z toho, jaká je podstata (forma) dané bankovní služby pro klienta:

- *peněžní úvěry* znamenají skutečné poskytnutí likvidních peněz ať již v hotovostní, nebo obvykle v bezhotovostní podobě. Klient musí v dohodnuté lhůtě splatit přijatý úvěr včetně úroků. Z hlediska banky se přímo odrážejí v aktivech její bilance, a tedy i přímo ovlivňují její likviditu.
- *závazkové úvěry a záruky* naopak neznamenaají pro klienta bezprostřední získání likvidních prostředků. Banka se pouze v určité formě zaručuje za svého klienta a zavazuje se splnit jeho závazek, pokud tak klient neučiní sám.

2.1 Peněžní úvěry

Obvyklá kritéria pro klasifikaci peněžních úvěrů vycházejí z hlediska času (krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé), druhu subjektu, komu jsou poskytovány (úvěry komerční a spotřební) a účelu použití (provozní a investiční).

2.1.1 Kontokorentní úvěr

Nejvýznamnějším krátkodobým bankovním úvěrem je dnes ve vyspělých tržních ekonomikách kontokorentní úvěr. Tento úvěr je poskytován na kontokorentním (běžném) účtu tak, že na základě smlouvy s bankou může zůstatek účtu klienta přecházet do debetu.

---

¹² DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999 ISBN: 80-7201-141-3. s. 271.

Klient může čerpat úvěr zcela automaticky tím, že může platit ze svého účtu i v případě, kdy na něm nemá dostatečné prostředky.

Z povahy kontokorentního úvěru plyne, že se velmi často mění jeho stav. Maximální výše kontokorentního úvěru je dána dohodnutým úvěrovým rámcem. Úvěrový rámec určuje maximálně přípustný debet na kontokorentním účtu.

Banka zpravidla povoluje i určité krátkodobé překročení tohoto rámce, což může být spojeno pro klienta s dodatečnými (sankčními) úrokovými náklady. Překročení bývá limitováno jak co do výše, tak i doby trvání.

Splatnost úvěru

Splatnost úvěru je v zásadě krátkodobá. Vyplývá to z účelu použití úvěru i doby, na kterou je smlouva uzavírána (zpravidla 1 rok). Vzhledem k tomu, že banka s dobrými klienty úvěr každoročně prolouže, může mít úvěrový vztah středně až dlouhodobý charakter.

Zajištění

Zajištění vyplývá z bonity klienta a výše úvěru. Pokud banka vyžaduje zajištění, využívají se prakticky všechny známé formy.

Úročení kontokorentního úvěru

Celková cena kontokorentního úvěru se skládá jednak ze samotných úroků a jednak z dalších položek, které souvisejí s vedením kontokorentního účtu, prováděním plateb atd. Způsob jejich stanovení může být mezi jednotlivými bankami i pro různé klienty v jedné bance rozdílný. V zásadě mohou být celkové náklady na kontokorentní úvěr různou kombinací následujících položek:

- **úroky** ze skutečně čerpaného úvěru, které se odvozují od aktuální výše úvěru (debetního zůstatku) na kontokorentním účtu. Úroková sazba je stanovena standardním způsobem, to je v procentech p.a.;
- **úvěrová (závazková) provize** má za cíl krýt bance náklady, které má s udržováním úvěrového rámce. Banka je totiž povinna kdykoliv umožnit klientovi čerpání úvěru až do výše stanoveného rámce, na druhé straně však klient platí úroky pouze ze skutečně čerpaného úvěru. Úvěrová provize se může v zásadě vyskytovat ve dvou podobách
  - ❖ jako **úroková přírážka** k úrokům stanovená např. jako měsíční částka počítaná jako určité procento z maximální výše debetního zůstatku v daném měsíci

- ❖ jako **pohotovostní provize** za poskytnutý úvěrový rámec, která může být stanovena buď z celého sjednaného rámce nebo pouze z nevyužívané (nečerpané) části úvěrového rámce.
- **provize za překročení úvěrového rámce**, kterou může banka účtovat v případě, že klient překročí sjednaný úvěrový rámec. Výše provize je závislá na výši délce překročení, je pro ni stanovena určitá sankční sazba v % p.a., někdy rovněž jako procentní na den;
- **obratová provize** pokrývá bance náklady spojené s vedením kontokorentního účtu. Může být stanovena velmi různě, od poplatků za jednotlivé úkony banky až po paušální částku počítanou jako určité procento z obrátu na účtu.

Banky v praxi dnes dávají přednost úročení ve formě tzv. *netto sazby* jako jediné sazby pro kontokorentní úvěr, ve které se přímo či nepřímo zohledňují výše uvedené položky.

Výhody a nevýhody kontokorentního úvěru

Pro klienta je velkou výhodou, že má možnost čerpat úvěr pohotově podle své momentální potřeby (a v zásadě pouze z aktuálního stavu platí úroky), je však relevantně drahým úvěrem.

Pro banku je výhodou relativně vysoká úroková sazba ve spojení s využitím principu sedliny. Nevýhody plynou z možného rizika nevyužití úvěrových zdrojů v případě nečerpání předpokládané výše úvěru, jsou s ním spojeny i vyšší nároky na řízení likvidity.

2.1.2 Eskontní úvěr

Eskontní úvěr je krátkodobý úvěr, který poskytuje banka prostřednictvím odkupu (eskontu) směnky před její splatností, přičemž si sráží úrok – *diskont* za dobu od eskontu do dne splatnosti směnky (resp. platebního dne).

Obchodní banka si může eskontované směnky ponechat ve svém portfoliu a v době splatnosti směnky předložit hlavnímu směnečnému dlužníkovi k proplacení nebo může na analogickém principu směnku dále reeskontovat (odprodat) na jiné subjekty. V praxi některých zemí má větší význam pouze reeskont směnek na centrální banku.

Průběh eskontního úvěru

Eskontuje-li banka směnku, stává se jejím majitelem se všemi právy, ale i povinnostmi. Banka poskytuje subjektu, který na ni eskontoval směnku, eskontní úvěr, jehož výše je určena směnečnou částkou a doba splatnosti splatností směnky. Vzhledem k tomu, že banky zpravidla eskontují směnky se zbytkovou splatností do 1 roku, jedná se o úvěr krátkodobý. Úvěr je splacen v den splatnosti směnky směnečníkem. To je specifickým rysem eskontního úvěru: při normálním průběhu (směnečník v řádné době proplatí směnku) nesplácí úvěr jeho příjemce, ale třetí osoba – směnečník.

Vedle uvedeného základního průběhu eskontního úvěru se mohou v praxi vyskytovat i jiné varianty. Např. pokud má kupující lepší podmínky pro eskont nežli prodávající, může být výhodné, aby sám eskontoval směnku a z přijatého eskontního úvěru zaplatil (často s využitím eskonta) dodávané zboží.

Průběh eskontního úvěru poskytnutého akceptantovi

Technika poskytování eskontního úvěru je založena na tom, že banka zpravidla neodkupuje od svého klienta jedinou směnku, ale jedná se o průběžný odkup směnek. Banka stanoví klientovi podle jeho bonity eskontní rámec, do kterého je ochotna od klienta odkupovat průběžně směnky. Neboli tento rámec představuje maximální objem směnečných pohledávek, které na banku daný klient může eskontovat. Rámec má obvykle revolvingový charakter, to znamená, že zaplacením určité směnky v době splatnosti se rozšiřuje prostor pro eskont nových směnek.

Banky si obvykle v rámci závazku odkupovat směnky do výše sjednaného eskontního rámce ponechávají možnost kdykoliv odmítnout odkup směnky od klienta, a to zpravidla i bez potřeby zdůvodnění tohoto odmítnutí.

Úvěrové riziko

Úvěrové riziko pro banku závisí u eskontního úvěru na bonitě směnečného dlužníka, resp. subjektu, který směnku na banku eskontoval a rovněž všech dalších směnečně zavázaných osob. Prověření úvěrové způsobilosti zejm. klienta, který směnku na banku eskontuje, probíhá analogicky jako u jiných úvěrů. Banky obvykle limitují svoji úvěrovou angažovanost z poskytnutých eskontních úvěrů vůči jednotlivým subjektům. Je to jednak ve vztahu k příjemci eskontního úvěru (formou eskontního rámce), ale zpravidla i ve vztahu k hlavním směnečným dlužníkům, kteří jsou první na řadě při splacení směnky v době splatnosti.

Přísnost směnečného práva, která může znamenat relativně snazší a rychlejší vymahatelnost směnečných pohledávek, tudíž rizikovost eskontního úvěru pro banku snižuje. Banky proto zpravidla nepožadují žádné další dodatečné záruky.

Podmínky eskontovatelnosti směnek

Při eskontu směnek požadují banky, aby směnky splňovaly určité podmínky. Jejich konkrétní výčet může být u jednotlivých bank odlišný, za nejčastější podmínky pro eskont směnek lze považovat zejména následující:

- musí splňovat zcela jednoznačně veškeré podstatné formální náležitosti dle směnečného zákona, resp. vyhovovat veškerým ustanovením tohoto zákona.
- musí se jednat o směnky obchodní
- dostatečná bonita příjemce eskontního úvěru, popř. směnečníka a dalších směnečně zavázaných osob,
- směnka musí být domicilována do banky,
- délka zbytkové splatnosti směnky nesmí převyšovat určitou dobu,
- formulář, na kterém je směnka sepsána, musí být schváleny bankou,
- minimální výše směnečné částky,
- možnost reeskontovatelnosti na centrální banku ad.

Úročení eskontního úvěru

Základem pro stanovení úroku z eskontního úvěru jsou smluvně dohodnuté podmínky mezi klientem a bankou. Celkové náklady tvoří zpravidla následující položky:

- diskontní sazba obchodní banky
- eskontní (diskontní) provize
- související poplatky a výlohy.

Diskontní sazba obchodní banky leží zpravidla nad diskontní sazbou centrální banky. Eskontní provize je náhradou za výlohy spojené s poskytnutím eskontního úvěru. Banky používají často pro eskontní úvěry netto podmínky, které slučují dohromady diskontní úroky a provizi.¹³

---

¹³ DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999 ISBN: 80-7201-141-3. s. 281-286.

2.1.3 Negociační úvěr

Eskontní úvěr může být při styku se zahraničím modifikován na negociační úvěr.

Podstatou negociačního úvěru je odkup směnky negociační bankou, která tak činí na základě příslibu zaplacení od banky importéra. Negociační bance však nevzniká neodvolatelný závazek směnky od exportéra koupit.

Negociační úvěr se může vyskytovat v různých formách, za dvě základní varianty lze považovat

- **authority to purchase** (authority to pay) je založen na tom, že na příkaz importéra se jeho banka zavazuje odkoupit proti předání stanovených dokumentů cizí směnku vystavenou exportérem na importéra. Tato banka pověřuje tímto úkonem svoji korespondenční banku v zemi exportéra, která potom provádí odkup (negociaci) směnky;
- **order to negotiate** je založen na podobném principu s tím, že banka importéra pověřuje zahraniční korespondenční banku odkupem cizí směnky, kterou na ni vystavil exportér.

Výhodou negociačního úvěru je především to, že umožňuje exportérovi dodat zboží proti hotovému placení, naopak importér provádí placení až v době splatnosti směnky.

2.1.4 Hypoteční úvěry

Hypoteční úvěry je možné považovat za jeden z klasických finančních zdrojů, který se používá k financování výstavby či pořízení nemovitosti.

I když použití hypotečních úvěrů je obvykle spojováno s financováním osobních potřeb příjemce úvěru, je možné hypoteční úvěry využívat i k podnikatelským účelům.

Vzhledem k možnosti využití emise hypotečních zástavních listů k získání výhodnějších zdrojů k refinancování hypotečních úvěrů a státní podpoře představují hypoteční úvěry výhodnější zdroj financování výstavby či pořízení nemovitosti nežli by byly alternativní úvěrové varianty. V důsledku speciálního režimu, který je v určitých směrech s hypotečními úvěry spojen, musejí být jednoznačně legislativně definovány. Podle naší zákonné úpravy jsou hypoteční úvěry vymezeny dvěma charakteristickými rysy:

1. jedná se o úvěry poskytované na investice do nemovitosti na území České republiky nebo na její výstavbu či pořízení a
2. jejich splacení je zajištěno zástavním právem k této nebo jiné nemovitosti na území České republiky.

Z definice hypotečního úvěru jednoznačně vyplývá jednak účel použití, jednak i způsob zajištění.

Úroková sazba

Úroková sazba z hypotečních úvěrů je primárně odvozena od ceny zdrojů, které banka používá k jejich refinancování. Při refinancování prostřednictvím hypotečních zástavních listů je to tedy úroková sazba vyplácená z těchto dluhopisů.

Úroková sazba z hypotečních úvěrů může být stanovena jako pevná sazba po celou dobu splatnosti nebo pohyblivá sazba v závislosti na vývoji tržních úrokových sazeb. Často se používá i kombinace obou způsobů, to znamená pevná sazba pro několik počátečních let a sazba pohyblivá pro zbylou dobu splatnosti úvěru.¹⁴

2.1.5 Spotřební úvěry

Spotřební úvěry zahrnují veškeré úvěry poskytované soukromým osobám a domácnostem, které slouží k financování nákupu spotřebních předmětů, pořízení nebo stavbě bytů a rodinných domků, eventuálně ke krytí jiných spotřebních výdajů.

Spotřební úvěry se od komerčních úvěrů odlišují v následujících rysech:

- podkladové informace předkládané klientem bance v žádosti o úvěr mají u spotřebních úvěrů nižší obsahovou úroveň než u firemních subjektů,
  - primárním zdrojem ke splácení spotřebních úvěrů je běžný příjem klienta, který zpravidla přímo nesouvisí s objektem, na který je úvěr poskytován,
  - průměrná výše jednoho spotřebního úvěru je menší než je tomu u úvěrů komerčních.
- Z tohoto důvodu sahají banky ke standardizaci podmínek a průběhu nabízených spotřebních úvěrů, a snaží se tak snížit náklady s jejich obsluhou.

---

¹⁴ DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999 ISBN: 80-7201-141-3. s. 286-288.

Naproti tomu technika spotřebních úvěrů je v mnohých směrech shodná či velmi podobná, jako u komerčních úvěrů.

Druhy spotřebních úvěrů

I když podobně jako u komerčních úvěrů neexistuje ani u spotřebních úvěrů zcela jednotná klasifikace, můžeme v souladu s nejčastěji užívanými přístupy v obecné rovině rozčlenit spotřební úvěry na revolvingové, splátkové, hypoteční a ostatní druhy.

2.1.5.1 Revolvingové spotřební úvěry

Do této skupiny patří veškeré spotřební úvěry, které jsou poskytovány formou úvěrového rámce na běžném účtu klienta. Klient může do tohoto rámce čerpat úvěr zcela automaticky a úrok samozřejmě platí pouze za skutečně čerpaný úvěr. Podmínkou pro získání úvěru je zpravidla určitá doba od založení účtu, stabilní příjem, důvěryhodnost klienta apod. Výše rámce je obvykle stanovena dle čistého příjmu klienta. Banka obvykle nepožaduje další zajištění úvěru. Termín a způsob splácení úvěru zcela záleží na rozhodnutí klienta, často dochází ke splácení úvěru převodem měsíčního příjmu na účet. Tento typ úvěrů je dnes velmi často spojen s kreditními kartami, může však být spojen i se šeky nebo jiným platebním instrumentem

2.1.5.2 Splátkové úvěry

Tyto úvěry jsou charakteristické pravidelným (zpravidla měsíčním) splácením úvěru včetně úroků. Vzhledem k relativně malé průměrné výši splátkových úvěrů nabízejí banky – ve snaze snížit náklady spojené s poskytováním těchto úvěrů – standardizované varianty.

Splátkové úvěry mají obvykle účelový charakter a slouží k financování nákupu zboží dlouhodobé spotřeby. Může být poskytován jako přímý nebo nepřímý úvěr. Přímý splátkový úvěr je sjednán přímo mezi bankou a klientem. U nepřímého splátkového úvěru vstupuje mezi klienta a banku obchodník, který prodává zboží klientovi a současně zprostředkovává i poskytnutí úvěru.¹⁵

---

¹⁵ DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999 ISBN: 80-7201-141-3. s. 288-295.

2.1.6 Podnikatelský úvěr

Podnikatelský úvěr je úvěr poskytovaný fyzickým osobám – podnikatelům a právnickým osobám na financování jejich podnikatelských potřeb. Banky nabízejí poměrně širokou paletu podnikatelských úvěrů. Tyto úvěry se liší dobou splatnosti, způsobem zajištění, subjektem (příjemcem) úvěru či účelem na který je daný úvěr poskytován. Úrokové sazby jsou nejčastěji stanoveny individuálně v závislosti na bonitě klienta, způsobu zajištění, výši úvěru a podobně. Nejnižší úrokové sazby jsou u podnikatelských hypoték, naopak nejvyšší u kontokorentních úvěrů.¹⁶

Členění podnikatelských úvěrů:

1. Podle subjektu (příjemce) úvěru

- Úvěry pro FO – drobné podnikatele a živnostníky
- Úvěry pro malé a střední firmy (dle výše ročního obrátu)
- Úvěry pro střední a větší firmy

2. Podle účelu, na který je úvěr určen

- Provozní úvěry
- Investiční úvěry
- Kontokorentní úvěry

Provozní úvěr

Je určen k financování provozních potřeb podnikatele, jako je nákup zboží, materiálu, menšího investičního majetku, k financování pohledávek a podobně. Je zpravidla poskytován jako krátkodobý a střednědobý, výjimečně i dlouhodobý. K zajištění obvykle není nutná nemovitost a není nutné udávat účel úvěru. Nejčastějším způsobem zajištění je avalovaná směnka.

---

¹⁶ *Co je to podnikatelský úvěr* [online]. [cit. 21. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/uvery-pro-podnikatele/co-to-je/>>

Investiční úvěr

Je určen k financování pořízení investičního majetku – hmotného i nehmotného. Maximální výše je omezena bonitou klienta, výší investice a způsobem zajištění. Je zpravidla poskytován jako střednědobý a dlouhodobý. Většinou je poskytován jako úvěr účelový. K zajištění slouží nejčastěji nemovitost, směnka, nebo ručení třetí osobou.

Kontokorentní úvěr

Je poskytován k běžnému podnikatelskému účtu. Slouží k financování nenadálých finančních výkyvů a jako finanční rezerva. Maximální výše se stanovuje dle výše ročního obratu peněz na účtu a bonity klienta (až 1 mil. Kč). Je zpravidla poskytován jako krátkodobý a často je vázán na podmínku jednou za určené časové období (2 až 6 měsíců) dorovnat finanční prostředky na účtu do plusového stavu. Při nižších úvěrových rámcích obvykle není potřeba zajištění, nejčastějším způsobem zajištění je avalovaná směnka.¹⁷

3. Podle doby splatnosti úvěru

- Krátkodobé (do 1 roku)
- Střednědobé (od 1 roku do 5 let)
- Dlouhodobé (nad 5 let)

4. Další druhy úvěrů

- Eskontní úvěr
- Dodavatelské a odběratelské úvěry
- Lombardní, emisní a hypoteční úvěr
- Bankovní záruky

---

¹⁷ *Co je to podnikatelský úvěr*[online]. [cit. 21. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/uvery-pro-podnikatele/co-to-je/>>

2.2 Závazkové úvěry a záruky

Dvořák¹⁸ dále uvádí, že závazkové úvěry a záruky jsou takové produkty banky, ve kterých banka přímo při poskytnutí úvěru či záruky neposkytuje klientovi likvidní prostředky, ale v určité formě se za něj zaručuje, že provede sjednané plnění, pokud tak neučiní klient nebo pokud budou splněny jiné předem dohodnuté podmínky.

Klientovi banky umožňují tyto produkty zvýšit jeho důvěryhodnost a tím dosáhnout výhodnějších podmínek ve sjednaném kontraktu (např. příznivější platební či cenové podmínky, získání obchodního úvěru apod.) nebo zvýšit kvalitu jeho závazku.

V praxi se využívají dvě formy spojené se směnkami – akceptační úvěr (včetně modifikace v podobě remboursního úvěru) a avalový úvěr, velmi rozšířené jsou i různé formy bankovních záruk.

2.2.1 Akceptační úvěr

Akceptační úvěr je druhem závazkového úvěru, který je nerozlučně spojen se směnkou. Banka při poskytnutí akceptačního úvěru tedy nedává klientovi bezprostředně likvidní peníze, ale v zásadě garantuje zaplacení určitého závazku svého klienta. Právní úprava akceptačního úvěru primárně vychází ze zákona směnečného a šekového, který upravuje jak náležitosti akceptu, tak i práva a závazky z něho vyplývající.

Podstata a technika akceptačního úvěru

Při poskytnutí akceptačního úvěru akceptuje banka – *akceptační banka* – od svého klienta – *příjemce akceptačního úvěru* – nebo jím pověřené osoby na ni vystavenou cizí směnku s podmínkou, že klient musí složit prostředky k pokrytí závazku u banky ještě před splatností směnky.

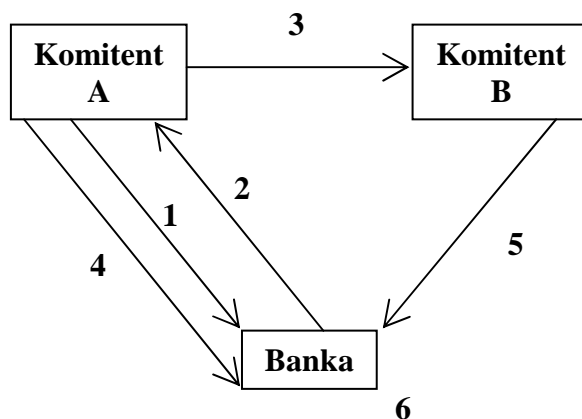
Základní variantu průběhu akceptačního úvěru ukazuje následující schéma.

---

¹⁸ DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999 ISBN: 80-7201-141-3. s. 296.

Obrázek č. 2 Akceptační úvěr

Akceptační úvěr

Zdroj: vlastní schéma

Obr. č. 2 Průběh akceptačního úvěru

- 1 – žádost komitenta A o akcept směnky (akceptační úvěr)
- 2 – akcept směnky a její vrácení žadateli (dlužníku)
- 3 – „zaplacení“ zboží předáním akceptované směnky dodavateli (komitentů B)
- 4 – deponování úvěrové (směnečné) sumy před dospělostí směnky komitentem A u banky
- 5 – předložení směnky k zaplacení
- 6 – zaplacení směnky, připsání výnosu směnky na účet komitenta B a zatížení účtu komitenta A

V důsledku akceptu se banka stává hlavním směnečným dlužníkem, a je tedy (bez ohledu na to, zda jí klient složí či nesloží prostředky k pokrytí závazku) povinna v den dospělosti směnku proplatit. Klient banky tak získává směnku s akceptem banky, kterou může použít na úhradu závazku svému věřiteli (dodavateli). Díky akceptu banky bude směnka pro věřitele mnohem jistější, než kdyby závazek zaplatit směnku zůstal pouze klientovi.

Vzhledem k tomu, že banka na sebe poskytnutím akceptačního úvěru přebírá riziko platební neschopnosti či nevděle klienta včas deponovat prostředky u banky, před poskytnutím úvěru banka důkladně prověřuje bonitu klienta, v případě potřeby vyžaduje i zajištění. V případě, že klient – příjemce akceptačního úvěru prostředky u banky včas nesloží, vyžaduje poskytnutý akceptační úvěr od banky likvidní prostředky, závazkový úvěr se přeměňuje na úvěr peněžní.

Technika poskytování akceptačního úvěru je podobná jako u eskontních úvěrů. Banka na základě smlouvy stanoví klientovi určitý rámec, do kterého je ochotna poskytovat akceptační úvěr neboli akceptovat na ni vystavené směnky. Na základě takto vymezených podmínek potom klient průběžně vystavuje směnky a předkládá je bance k akceptaci.

Splatnost

Akceptační úvěr má zpravidla krátkodobý charakter. Banka zpravidla akceptuje směnky s přesně stanovenou splatností, z toho jednoznačně vyplývá i termín, ke kterému klient musí splatit úvěr – deponovat směnečnou částku v bance.

Účel a způsob použití

Akceptační úvěr slouží k financování oběhu zboží ve vnitřním i zahraničním obchodě. Dává klientovi – příjemci úvěru různé možnosti, především ho může

- použít k zaplacení dodavateli či jiné osobě – v tomto případě tedy akceptující banka vydává směnku svému klientovi a ten je používá k zaplacení. V době splatnosti potom oprávněný majitel (prodávající) předkládá směnku akceptační bance k proplacení;
- eskontovat bance – to znamená prodat směnku ještě před její splatností a výnos použít na zaplacení prodávajícímu. Teoreticky může být směnka eskontována na kteroukoliv banku, obvykle je ovšem eskontující bankou banka akceptační, dochází tak ke spojení akceptačního úvěru s úvěrem eskontním.

Cena akceptačního úvěru

Za poskytnutí akceptačního úvěru si banka účtuje akceptační provizi, která se velmi často stanovuje jako měsíční procentní sazba ze směnečné částky. Vzhledem k tomu, že v praxi dochází i k vlastnímu eskontu bankou akceptovaných směnek, je stanovována pro tyto případy netto-sazba z akceptační provize a diskontní sazby.

Výhody akceptačního úvěru

Z hlediska prodávajícího spočívají příčiny využití akceptačního úvěru zejm. v tom, že si tímto způsobem zajišťuje řádné a včasné zaplacení směnky, kterou mu zaplatil kupující. Směnka akceptovaná solidní bankou je mnohem jistější nežli směnka akceptovaná pouze přímo kupujícím, jehož bonita je mnohdy obtížně zjiřitelná. Proto svůj velký význam hraje akceptační úvěr v oblasti zahraničního obchodu.

2.2.2 Remboursní úvěr

V rámci mezinárodního obchodu se využívá akceptační úvěr v modifikované formě označovaný jako remboursní úvěr, jehož podstatou je akcept směnky vystavené exportérem na určitou banku – *remboursní banku*.

V současné době bývá remboursní úvěr obvykle spojen s dokumentárním akreditivem s odloženou splatností. Jako remboursní banka zde vystupuje přímo banka exportéra, která na základě akreditivu s odloženou splatností vystaveného bankou importéra akceptuje proti předání akreditivních dokumentů směnku, kterou na ni vystaví exportér. Vzhledem k tomu, že na základě akceptace směnky již tato banka vstupuje do rizika (i když má samozřejmě zajištěno plnění od banky, která vystavila akreditiv), je obvykle ochotna i směnku sama eskontovat, a exportér tak obdrží zapláceno (na diskontní bázi) bezprostředně po předání akreditivních dokumentů.

Průběh remboursního úvěru

Tak jako akceptační úvěr je často spojován s úvěrem eskontním, bývá i úvěr remboursní často spojen s úvěrem negociačním. Pověření korespondenční banky k odkupu směnky může být provedeno různým způsobem, jednou z obvyklých variant je dokumentární akreditiv.

2.2.3 Avalový (ručitelský) úvěr

Termín „avalový úvěr“ pochází ze směnečného práva, kde se doložkou per aval zavazuje avalista neboli rukojmí za některého ze směnečných dlužníků. Proto bývá někdy označován jako úvěr ručitelský. Západoevropská bankovní teorie rozšířila postupně obsah pojmu avalový úvěr a zahrnuje pod něj prakticky veškeré formy ručení a záruk banky za svého klienta.

Vzhledem k tomu, že bankovní záruky jsou dnes nejvýznamnějším druhem těchto obchodů, jsou obvykle v praxi vyčleňovány samostatně a pod avalovými úvěry se v užším pojetí rozumí pouze směnečné avaly a akcesorické ručení. Navíc anglosaské směnečné právo pojem aval nezná, nenajdeme zde proto ani termín avalový úvěr, ale pouze různé formy bankovních záruk.

Princip a využití avalových úvěrů a záruk je analogicky jako u akceptačního úvěru, není zde ovšem nezbytné spojení se směnkou.

Druhy avalových úvěrů

V pojetí, v jakém jsme avalový úvěr vymezili, se může vyskytovat zejména v následujících formách:

- **avalový úvěr ve formě ručení** spočívá v tom, že banka se jako ručitel zavazuje uhradit určitý závazek za svého klienta, pokud tak neučiní on sám. Pro ručení je typická akcesorita, to znamená těsná vazba záručního závazku banky na hlavní (zaručovaný) závazek klienta. Vzhledem k tomu, že právní úprava ručení není v některých zemích vůbec zakotvena, má bankovní ručení dnes omezený význam a uplatňuje se víceméně v rámci některých zemí.
- **směnečný aval** poskytuje banka tím, že se směnečnou doložkou („per aval“, „jako rukojmí“ nebo jinou stejného významu) zaručuje za některého ze směnečných dlužníků a ručí potom shodně jako tato osoba. Se směnečnými avaly se často setkáme při forfaitingu.

Cena avalového úvěru

Za poskytnutý avalový úvěr účtuje banka příjemci úvěru *avalovou provizi*. Je stanovena jako procentní sazba z částky, za kterou se banka zaručuje (nikoli z dohodnutého rámce). Je ovlivňována faktory jako doba splatnosti, bonita klienta, forma zajištění aj.

Avalová provize je obvykle splatná za určité období předem.

Úvěrová smlouva

Avalový úvěr je poskytován na základě smlouvy mezi bankou a jejím klientem. Předmětem smlouvy je především maximální částka (úvěrový rámec, limit, do kterého je banka ochotna poskytovat klientovi aval), dobu platnosti příslibu, podmínky použití, při mezinárodních vztazích i použité právo a soudní místo. Avalové úvěry jsou dle povahy krátkodobé či dlouhodobé.¹⁹

---

¹⁹ DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999 ISBN: 80-7201-141-3. s. 296-302

3. ÚVĚROVÝ PROCES

Počáteční fází každého úvěrového procesu je jednání s klientem, při kterém banka získá prvotní informace. V další fázi by měl klient předložit svou žádost se zcela konkrétními představami o průběhu financování, hlavně v případě projektového financování. Hlavním úkolem banky v procesu poskytování aktivních obchodů je eliminování „špatných úvěrů“ a tím zajištění kvalitního úvěrového portfolia banky. Tzn. co nejlépe posoudit schopnost klienta v budoucnu splácet poskytnutý úvěr a jiné sjednané závazky vůči bance.

3.1 Žádost o úvěr

Proto, aby bylo možno od banky úvěr získat, je nutné se nejprve na příslušnou finanční instituci s žádostí o tento úvěr obrátit. Žádosti lze uskutečnit jak formou ústního jednání, tak formou písemnou, která v současné době převažuje. Písemná žádost obvykle obsahuje údaje o klientovi, požadovaný druh úvěru, částku a měnu úvěru, dobu splatnosti úvěru, způsob jeho splácení a zajištění, účel použití úvěru, podnikatelský záměr, údaje o naší finanční situaci, údaje o čerpaných úvěrech a obchodních spojeních s jinými bankami.

3.1.1 První kontakt mezi klientem a bankou

V této etapě pracovník banky hodnotí klienta zpravidla na neformální bázi. Stejně tak jako si potenciální klient utváří svůj názor na konkrétní banku, tak i banka si udělá určitou představu o klientovi a jakékoli informace o něm získané v rané fázi může použít později při svých úvěrových analýzách.

Proces v této fázi může být ukončen např. pokud je podnikatelská činnost nebo objekt financování nežádoucí z hlediska úvěrové politiky banky, pokud účel financování je pro banku nepřijatelný nebo není v pořádku z etického a ekologického hlediska, jestliže klient není ochoten či schopen identifikovat účel úvěru, či nechce nebo nemůže ničím ručit.

3.1.2 Poskytnutí základních potřebných informací

Pokud se zdá klient perspektivní (z hlediska obchodní politiky a zaměření banky), banka si vyžádá potřebné údaje, které jsou nezbytné k dalšímu posouzení.

K podání žádosti o úvěr pro podnikatele je třeba následujících dokumentů:

- Úředně ověřená kopie rozhodnutí příslušného orgánu o oprávnění k podnikání resp. dokladu prokazujícího právní subjektivitu.
- Roční účetní závěrky za období předchozích 1, 2 až 3 let (u společností s povinností auditu ověřené auditorem), výroční zprávu a zprávu auditora (jsou-li zpracovávány) a daňová přiznání za poslední 3 roky (některým bankám stačí jen za 1 poslední rok) včetně příloh tak, jak byly předány finančnímu úřadu. V případě, že klient nemá zpracováno daňové přiznání za poslední účetní období, předloží za toto období předběžné výsledky v rozsahu účetní závěrky.
- Ekonomické výsledky za poslední měsíc a odpovídající měsíc předchozího roku v rozsahu účetních výkazů (rozvaha a výkaz zisků a ztrát).
- Informace o předmětu financování.
- Základní informace o společnosti.
- Podnikatelský záměr podepsaný statutárním orgánem společnosti s uvedením charakteristiky nosných činností a dalších významných údajů o minulém vývoji, stavu a perspektivách nosných aktivit.
- Finanční plán na dobu úvěrové angažovanosti.
- Potvrzení o bezdlužnosti vůči Finančnímu úřadu (FÚ) a České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ) a příslušným zdravotním pojišťovnám. Některé banky vyžadují místo potvrzení jen čestné prohlášení žadatele o úvěr.
- Prohlášení o vzájemných vazbách k jiným subjektům.
- Materiály týkající se navrhovaného zajištění.
- Případné bankovní reference na společnost a její vlastníky.
- Doplnující údaje dle požadavku klientského úvěrového pracovníka ((např. komentář příčin výkyvů v účetních výkazech, plán investic, časový rozbor pohledávek, aktuální rozbor finančních investic, podíl exportu na tržbách, rozbor tržeb dle nosných činností).
- Doklad o zajištění odbytu produkce (dle charakteru produkce).²⁰

---

²⁰ *Dokumenty k žádosti o podnikatelský úvěr* [online]. [cit. 25. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/informace/uvery-pro-podnikatele/dokumenty/>>

3.2 Úvěrový návrh

Úvěrový návrh má charakter obecného popisu celé transakce. Zjednodušeně řečeno, bankovní poradce zde shrne svoji práci do několika stránek, ve kterých popisuje podrobnosti dané operace. Tento dokument je určen pro ty osoby, které mají právo úvěr schválit či odmítnout. Jde proto o velice důležitý dokument už jen z toho důvodu, že ti, co celou transakci schvalují, nepřicházejí s klientem do styku. Tento dokument jim tak umožní se s daným klientem a s danou transakcí podrobněji „seznámit“ a tak rozhodnout o konečných podmínkách transakce.

Nejdůležitější součástí návrhu je definitivní rozhodnutí o konkrétních podmínkách poskytnutí úvěru, tzn. o výši úvěru, zda požadovanou výši úvěru ponechat nebo ji snížit dle zjištěných rizik klienta, dále o způsobu a termínech čerpání – jednorázově, postupně či opakovaně, splácení jistiny – jednorázově, postupně či anuitou a o datu splatnosti a úhradě úroků. Bankovní poradce mimo jiné rozhoduje také o způsobu nabízeného zajištění – zda navrhovaný způsob zajištění je dostačující či banka bude požadovat více zajišťovacích instrumentů.

3.3 Rizika bankovní-úvěrových obchodů

Mezi základní druhy rizik bankovní-úvěrových obchodů patří riziko:

- úvěrové,
- úrokové,
- obchodní (tržní),
- měnové

3.3.1 Riziko úvěrové

Úvěrové riziko je riziko nesplacení, nebo jen částečného splacení úvěrové pohledávky. K minimalizaci úvěrového rizika slouží bance *pravidla obezřetného bankovního postupu*.²¹

---

²¹ PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8. s. 166.

Pravidla obezřetného bankovního postupu

❖ *Analýza úvěruschopnosti (bonity) dlužníka*

U podnikatelských subjektů bývá analýza úvěruschopnosti podnikatelského záměru podstatně důkladnější a podrobnější než u nepodnikatele. K tomu je třeba analyzovat a dobře znát jak finanční historii budoucího dlužníka, tak jeho současnou finanční situaci a zejména odhadnout možnosti rizika budoucího vývoje. Je nezbytné porozumět jak struktuře jeho majetku, tak struktuře jeho finančních toků a rovněž vědět, jak a z jakých hledisek analyzovat jeho podnikatelský záměr.

Na finanční a majetkovou strukturu podniku se můžeme dívat z mnoha hledisek:

- výchozím hlediskem bývá struktura tzv. *statická*, kdy se analyzuje stav majetku (aktiv) a závazků (pasiv) žadatele o úvěr k určitému okamžiku. Statický pohled na majetkovou a finanční strukturu podniku zachycuje tzv. rozvaha;
- navazujícím hlediskem pak bývá struktura tzv. *dynamická*, charakterizující pohyb aktiv a pasiv a jejich změnu za určité období.

❖ *Analýza celkového podnikatelského rizika*

Minimalizace takového rizika vyžaduje důkladné prozkoumání celkové situace žadatele a účelu, na který úvěr žádá, resp. jeho podnikatelského záměru.

Z kvalitativních znaků se zpravidla hodnotí:

- image společnosti
- cíle společnosti a strategie realizace těchto cílů
- kvalita managementu a úroveň řízení
- struktura vlastnictví a podíl řídicích pracovníků na akciovém kapitálu
- konkurenční schopnosti na jednotlivých trzích a pro jednotlivé komodity
- zajištěnost diverzifikace odbytu a služeb včetně exportu
- zajištěnost diverzifikace dodávek materiálů a polotovarů včetně importu
- kvalita investičního majetku a jeho opotřebení, počet a umístění nemovitostí
- informační technologie
- řešení ekologie

- likvidita akcií na kapitálovém trhu

U kvantitativních aspektů se vychází z dat, která má analytik k dispozici. Jde zejména o data obsažená v účetních výkazech.

- ❖ Kvalita úvěrových smluv a obchodních podmínek
- ❖ Pravidla a podmínky čerpání úvěru
- ❖ Pravidla tvorby rezerv a oprávek k problémovým úvěrům
- ❖ Nástroje zajištění rizik

3.3.2 Riziko úrokové

Úrokové riziko je riziko dopadů změn a relací mezi aktivními (výnosovými) s pasivními (nákladovými) úroky do hospodářského výsledku banky včetně dopadu do tvorby opravných položek a rezerv k problémovým úvěrům.

Riziko ztrát z negativních dopadů změn úroků vyplývá především z nevyváženosti vztahu mezi:

- výnosovými a nevýnosovými aktivy na jedné straně a nákladovými a nenákladovými pasivy na straně druhé,
- úrokově citlivými a úrokově necitlivými aktivy na straně jedné a úrokově citlivými a úrokově necitlivými pasivy na straně druhé.

Úrokové riziko lze snižovat nejen odpovídající úrokovou politikou, přiměřenou kalkulací rizikové úrokové složky, ale i zvyšováním podílu poplatků na celkových výnosech banky. Ke snižování úrokového rizika lze využít i řadu speciálních zajišťovacích operací, jako úrokové swapy, hedgingové operace apod.

3.3.3 Riziko obchodní (tržní)

Riziko obchodní je spojeno v zásadě s bankovními operacemi investorského charakteru, tj. s operacemi s cennými papíry, případně zahraničními měnami.

Tato rizika vyplývají z možnosti změn aktuálních cen cenných papírů oproti cenám jejich pořízení a ze změn aktuálních devizových kurzů zahraničních měn proti kurzům jejich pořízení. Může však jít i o rizika ze změny charakteru cenného papíru (např. změna

z obchodovatelného na neobchodovatelný cenný papír) nebo použitelnosti zahraniční měny (např. omezení její převoditelnosti).

Mezi nástroje minimalizace obchodního rizika patří jednak pravidla kapitálové přiměřenosti, pravidla dodržování tzv. obchodních pozic (relace mezi dlouhodobými a krátkodobými pohledávkami a závazy ze stejného druhu obchodu), zajišťovací nástroje kapitálových a devizových trhů atd.

3.3.4 Riziko měnové

Měnové riziko je spojeno s bankovní-úvěrovými operacemi v případech, kdy zdroje poskytování úvěrů byly získány v jednom druhu měny a vlastní úvěry jsou poskytovány v jiném druhu měny (např. zdroj - depozitum - je v eurech, kdežto úvěr v českých korunách, anebo obráceně).

Hlavním rizikem je zde riziko odchylky aktuálního devizového kurzu (ceny zahraničních měn) od kurzu pořízení zdroje nebo poskytnutí úvěru.

Měnové riziko lze řešit tím, že se plně přenesse na dlužníka. Možnosti jsou minimálně dvě. Ve smlouvě se dohodneme, že úvěr bude splácen v aktuálním kurzu, nebo rovnou dojde k dohodě, že úvěr je poskytnut v dané měně a v ní také bude splácen. Klient se může měnovému riziku vyhnout, pokud má možnost prodávat své zboží nebo služby v té zemi, v jejíž zahraniční měně si peníze půjčil.²²

3.4 Schvalování žádosti o úvěr

Rozhodnutí o poskytnutí úvěru od prvního jednání s žadatelem, přes předložení veškerých podkladů, které jsou předmětem schvalovacího procesu pro poskytnutí úvěru až po podpis úvěrové smlouvy, trvá většinou od jednoho do čtyř týdnů v závislosti na náročnost financování.

Český systém poskytování úvěrů podnikatelským subjektům je hodnocen jako velmi opatrný. V případě pochybností o věrohodnosti předkládaných údajů je úvěr často zamítán.

---

²² PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8. s. 166-168.

4. ZPŮSOBY ZAJIŠTĚNÍ

Selžou-li všechny běžné prostředky, jak dosáhnout splnění závazků dlužníka vůči bance, zbývá ještě poslední možnost - pokusit se uspokojit svou pohledávku z výtěžku realizace zajišťovacího prostředku.

4.1 Základní druhy zajišťovacích prostředků

Prostředky zajištění úvěrových obchodů je možné rozdělit na tyto základní skupiny:

- věcné nebo osobní,
- akcesorické nebo abstraktní,
- podmíněné nebo nepodmíněné,
- smluvní nebo oktrojované (vnucené).

Pro **zajištění věcné** je typické, že úhrada pohledávky z úvěrového obchodu je zajišťována výtěžkem z prodeje majetku, který sloužil jako zajištění úvěrové pohledávky.

Lze sem zahrnout zajištění zástavním právem, zajišťovacím převodem práva, vinkulací apod.

Zajištění osobní spočívá v tom, že úhrada pohledávky z úvěrového obchodu je zajišťována příjmy nebo majetkem osoby, která se zavazuje plnit za dlužníka. Typickou formou je ručení třetí osobou (zejména bankovní záruka), ale může jít např. o zajištění formou přistoupení k dluhu spoludlužníkem, o aval směnky, o společníka dlužníka - společnosti, za jejíž závazky ručí osobním majetkem.

Zajištění akcesorické je takové, které je spojeno s osudem konkrétní zajišťované pohledávky. Takové zajištění je tak možné zřídit pouze k existující pohledávce (nevznikne, pokud by se smlouva o zajištěné pohledávce ukázala jako neplatná). Ze zákona zaniká okamžikem zániku zajištěné pohledávky, tj. např. splacením zajištěného úvěru.

Zajištění abstraktní je takové, o jehož plnění může věřitel požádat relativně bez vazby na zajištěnou pohledávku. Může být podmíněčné - vázané na určité skutečnosti, které

musejí být spojeny se zajišťovanou pohledávkou, nebo relativně bezpodmínečné, kdy dochází k realizaci zajištění bez dalších podmínek, na požádání věřitele.

Realizace **zajištění podmíněného** je vázána na vznik určitých, předem dohodnutých podmínek, např. je vázáno na předchozí výzvu věřitele dlužníkovi k úhradě dluhu a poskytnutí určité lhůty dlužníkovi ke splnění zajištěného závazku.

Realizace **zajištění bezpodmínečného** může být požadována bez naplnění předběžných podmínek, na požádání věřitele. Většinou je uplatňováno u abstraktních bankovních záruk nebo při zajištění směnkou.

Smluvní zajištění vzniká na základě smlouvy mezi věřitelem (osobou oprávněnou) a majitelem zástavy či poskytovatelem osobního ručení (osobou povinnou, kterou může být jak dlužník, tak osoba od dlužníka odlišná - tzv. třetí osoba).

Oktrojované (vnucené) zajištění vzniká obvykle na základě rozhodnutí soudu nebo některého z oprávněných orgánů státní správy. Většinou jde o zabavení určitých předmětů nebo o uložení zástavního práva či omezení práva nakládat s předmětem jistění apod.²³

4.2 Zástavní právo

Zástavní právo slouží k zajištění pohledávky z úvěru a jejího příslušenství tím, že v případě nesplnění závazků ze strany dlužníka je věřitel oprávněn domáhat se uspokojení z věci zastavené.

Toto právo patří k relativně nejrozšířenějším a univerzálním způsobem zajišťování pohledávek. Je použitelné ve vztahu ke všem věcným zajišťovacím prostředkům majícím hodnotu, která je realizovatelná, kterou lze zpeněžit. Patří sem věci nemovité, movité, cenné papíry, pohledávky a nejrůznější práva (např. ochranné známky, autorská práva, obchodní podíl v obchodní společnosti apod.).

Pro zástavní právo jako zajišťovací instrument je typické, že předmět zástavního práva zůstává nadále ve vlastnictví dlužníka, který s ním nakládá podle svého uvážení. To ovšem mj. znamená, že zde existuje určité riziko možného špatného zacházení s předmětem zástavy

---

²³ PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8. s. 175-176.

ze strany dlužníka a tím i jeho případného znehodnocení. Toto nebezpečí lze do určité míry omezit využitím:

- zajišťovacího převodu práva zejména u nemovitostí;
- předáním věci sloužící jako zástava do úschovy věřitele, zejména u věcí movitých;
- případně použitím institutu omezení práva převodu věci na jinou osobu.

Vznik zástavního práva

Zástavní právo vzniká:

- na základě smlouvy mezi věřitelem a dlužníkem (smluvní zástavní právo);
- ze zákona (většinou na základě rozhodnutí některého z orgánů státní správy. Používá se jako nástroj zajištění plnění pohledávek vzniklých z daňových, celních apod. zákonů.);
- z rozhodnutí soudu (soudcovské zástavní právo);
- na základě soudem schválené dohody o vypořádání dědictví.

Nejobvyklejší formou je zástavní právo vznikající na základě smlouvy. Zástavní smlouva musí vždy obsahovat označení zástavy a pohledávky, kterou zástava zajišťuje.

Zánik zástavního práva

Zástavní právo nejčastěji zaniká zákonem zajištěné pohledávky. U úvěru je to okamžik splacení tohoto úvěru včetně jeho příslušenství.

existují však i další způsoby zániku zástavního práva jako:

- zánik zástavy;
- složení ceny zastavené věci zástavcem zástavnímu věřiteli;
- vzdáním se zástavního práva zástavním věřitelem;
- uplynutím doby, na kterou bylo zástavní právo sjednáno;
- zpeněžením zástavy v konkurzu nebo při soudní exekuci;
- splynutím osoby zástavního dlužníka a zástavního věřitele.²⁴

Druhy zástavních práv

- Zástavní právo k věcem nemovitým
- Zástavní právo k věcem movitým

---

²⁴ PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8. s. 177-178.

- Zástavní právo k cenným papírům
- Zástavní právo k pohledávkám
- Zástavní právo k peněžním prostředkům na účtu u peněžního ústavu

4.3 Ručení

Ručení představuje závazek ručitele uhradit věřiteli zajištěnou pohledávku, pokud ji nesplní dlužník. Je typickou formou osobního zajištění.

Ručení lze využít jako zajištění většiny typů úvěrových obchodů. Kvalita zajištění je spojena s kvalitou a platebními schopnostmi ručitele. Jako ručitel může vystupovat více osob. Věřiteli pak ručí každý z nich za celý zajištěný závazek, pokud nebyl rozsah některého z ručitelů v ručitelském prohlášení omezen, a věřitel si tak může zvolit, na kterého se obrátí.

Ručitelství má oproti jiným zajišťovacím prostředkům (např. rozdíl postavení ručitele oproti postavení zástavního dlužníka) určitá specifika:

- **oznamovací povinnost věřitele** - věřitel má vůči ručiteli tzv. oznamovací povinnost a musí mu na jeho požádání sdělit své zajištěné pohledávky (tuto povinnost nemá vůči zástavnímu dlužníku odlišnému od osoby úvěrového dlužníka);
- **možnost uplatnění námitek ručitelem** - ručitel může vůči věřiteli uplatnit všechny námitky, k jejichž uplatnění je oprávněn dlužník, a použít k započtení pohledávky dlužníka vůči věřiteli, jestliže k započtení by byl oprávněn dlužník, kdyby věřitel vymáhal svou pohledávku vůči němu. Ručitel může použít k započtení i své pohledávky vůči ručiteli;
- **tzv. postih ručitele vůči dlužníku, za kterého se zaručil** - pokud ručitel splní závazek, za který ručí, nabývá vůči dlužníku práva věřitele a je oprávněn požadovat všechny doklady a pomůcky, které má věřitel a které jsou potřebné k uplatnění nároku vůči dlužníku;
- **možnost věřitele hojit se z celého majetku ručitele** - jediným omezením je výše zajištěné pohledávky nebo její části v případě, kdy v ručitelském prohlášení je výše pohledávky omezena jen na určitou část.

Ručení, stejně jako ostatní typy zajišťovacích prostředků, zaniká zánikem závazku, který ručení zajišťuje. Ručení však nezaniká tehdy, pokud zajištěný závazek zanikl pro

nemožnost plnění dlužníka a závazek je splnitelný ručitelem, nebo pro zánik právnické osoby, která je dlužníkem zajištěného závazku.²⁵

4.4 Bankovní záruka

Tento typ zajištění lze označit za nejkvalitnější zajištění úvěru, samozřejmě za předpokladu, že bankovní záruku vystaví důvěryhodná banka. Další výhodou pro věřitele (oprávněného z bankovní záruky) je jistota okamžitého plnění z bankovní záruky oproti nejistotě plnění ze strany dlužníka. Tradičně je využívána při zajišťování úvěru s cizím prvkem, kdy je tak věřitel chráněn před riziky vymáhání úvěru v cizině.

Bankovní záruka je zvláštním typem ručení, kdy na straně ručitele vystupuje banka. Vzniká písemným prohlášením banky v záruční listině, že uspokojí věřitele do výše určité peněžní částky podle obsahu záruční listiny, jestliže dlužník nesplní určitý závazek nebo budou splněny jiné podmínky stanovené v záruční listině.

Odlišnosti bankovní záruky od klasického ručení

Bankovní záruka má určité odlišnosti od klasického ručení, a to zejména:

- na straně ručitele musí být vždy banka – u banky je velká jistota, že svému závazku dostojí. Neplnění z bankovní záruky by znamenalo velké poškození dobrého jména banky a velmi by snížilo její rating;
- potvrzení bankovní záruky jinou bankou – zejména v mezinárodních vztazích je využíváno potvrzení bankovní záruky jinou bankou. Poté může věřitel uplatnit nároky u kterékoli z těchto bank. (Jestliže banka, která potvrdila bankovní záruku, poskytla na jejím základě plnění, má nárok na toto plnění vůči bance, která ji o potvrzení bankovní záruky požádala);
- nemožnost uplatnění námitek – nevyplývá-li ze záruční listiny něco jiného, nemůže banka uplatnit námitek, které by byl oprávněn vůči věřiteli uplatnit dlužník, a banka je povinna plnit své povinnosti, když o to byla požádána písemně věřitelem. Předchozí výzva, aby dlužník splnil svůj závazek, se vyžaduje, jen když to stanoví záruční listina.

---

²⁵ PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8. s. 182-184.

- jde o tzv. abstraktní závazek nezávislý na zajištěné pohledávce – ručitelská banka je povinna plnit vždy dle obsahu záruční listiny. Nejčastěji je plnění vázáno na povinnost oprávněného – věřitelské banky předložit stanovené dokumenty;
- zpoplatnění – za vystavení bankovní záruky hradí dlužník poplatky dle sazebníku ručitelské banky.

Bankovní záruka zaniká uhrazením zajištěného závazku, uplynutím doby, na kterou byla sjednána (prekluzní charakter bankovní záruky) nebo plněním ze záruky. V tomto případě přechází pohledávka na záruční banku, která ji může dále na dlužníkovi vymáhat.

4.5 Zajištění směnkou

Směnka je cenný papír, na jehož základě má jeho majitel právo žádat v den splatnosti v platebním místě uhrazení směnečné sumy směnečně zavázaným dlužníkem oproti vydání směnky.

Podstatné náležitosti směnky vlastní

Ke vzniku platné směnky je třeba, aby obsahovala všechny zákonem stanovené náležitosti.

Podstatnými náležitostmi směnky vlastní jsou:

- označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána;
- bezpodmínečný **slib** zaplatit určitou peněžitou sumu;
- údaj splatnosti;
- údaj místa, kde má být placeno;
- jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno;
- datum a místo vystavení směnky;
- podpis výstavce.

Podstatné náležitosti směnky cizí

- označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny vyjádřené v jazyce, ve kterém je listina sepsána;
- bezpodmínečný **příkaz** zaplatit určitou peněžitou sumu;
- jméno toho, kdo má platit směnečníka);

- údaj splatnosti;
- údaj místa, kde má být placeno;
- jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno;
- datum a místo vystavení směnky;
- podpis výstavce.

Směnka sama o sobě je již cenným papírem s vlastností zajišťovacího nástroje.

Jedním z obvyklých způsobů zajištění (ale spíše dozajištění) pohledávek z úvěru je využití buď směnek vyplněných, obvykle doplněných o kvalitní aval (např. banky), nebo ale také o tzv. bianko směnky. Může jít o vlastní směnku vystavenou dlužníkem, nebo o cizí směnku dlužníkem akceptovanou.

Jde zejména o psychologický způsob zajištění úvěrů nebo jiných závazků. Výhodou závazků ze směnky je také do jisté míry rychlejší možnost uspokojení oproti klasickým smluvním závazkům (možnost využití institutu vydání směnečného platebního rozkazu jako předpokladu k vedení exekučního řízení na majetek dlužníka).

Vzhledem k tomu, že při zajišťování úvěrového závazku zpravidla při vystavení směnky není známa výše částky, jež bude na směnečně zavázaných osobách vyžadována, ani datum splatnosti, bývá obvykle vystavována ve formě tzv. bianko směnky.

Zástavní právo ke směnce

K posílení významu směnky jako nástroje zajištění pohledávky z úvěru lze dále využít nástroje zřízení zástavního práva ke směnce, která je ve vlastnictví dlužníka. Specifikum tohoto zástavního práva je dáno povahou zástavy – cenného papíru převoditelného rubopisem.

Ke vzniku zástavního práva ke směnce je třeba písemné zástavní smlouvy a dále opatření originálu směnky zástavním rubopisem (např. hodnota v zástavě) a předání originálu směnky zástavnímu věřiteli (nebo třetí osobě do úschovy obvykle kombinované i se správou).²⁶

---

²⁶ PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8. s. 184-188.

5. METODIKA

5.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce, jak již bylo zmíněno v jejím úvodu, je analyzovat úvěrovou politiku vybrané společnosti, porovnat, jaké existují odlišnosti u kontokorentního a účelového úvěrování a na základě dostupných informací zhodnotit možnosti financování pořízení nového strojního zařízení prostřednictvím úvěru v podmínkách některých bank na českém trhu.

V literární rešerši je stanoven základní teoretický rámec pro danou problematiku. Jsou zde shrnuty poznatky o nejvýznamnějších úvěrových finančních instrumentech, dále je nastíněn průběh úvěrového procesu a vysvětlena problematika způsobu zajištění úvěrů.

V praktické části je věnována pozornost současné situaci společnosti v souvislosti s úvěrovým financováním. Jsou popsány podmínky využívání kontokorentního bankovního účtu u Československé obchodní banky a analyzována konkrétní situace poskytnutí bankovní záruky za zajištění závazků.

Dále je v této části provedeno porovnání některých úvěrových produktů pro malé a střední podniky u českých bank v návaznosti na plánované pořízení dlouhodobého majetku do společnosti. V závěrečné části práce je provedeno shrnutí a zhodnocení získaných údajů a návrh opatření pro zefektivnění hospodaření podniku.

5.2 Zdroje vstupních informací

Při zpracování teoretického přehledu bylo vycházeno ze sekundárních pramenů, tzn., že informace byly získány zejména z odborné literatury zaměřené na danou problematiku. Podklady o konkrétních podmínkách stanovených výše zmiňovanou bankou byly poskytnuty stavební společností z Jihočeského kraje a jejíž management si nepřejde, aby firma byla v této práci jmenována, proto bude nazývána jako firma X. Další informace byly

čerpány z internetových stránek bankovních institucí, finančních serverů a z osobního rozhovoru s bankovním poradcem.

Seznam použitých zkratk:

- **KB** ..... Komerční banka
- **ČSOB** ..... Československá obchodní banka
- **FÚ** ..... Finanční úřad

5.3 Vzorce použité při mezibankovním srovnání

Metoda jednoduchého (resp. váženého) součtu pořadí²⁷

- při aplikaci této metody seřadíme banky v souboru podle každého ukazatele; banka s nejlepší hodnotou příslušného ukazatele dostane pořadí „n“, následující nejlepší pak „n-1“ atd.
- integrální ukazatel d_{li} vypočítáme jako jednoduchý (resp. vážený) součet pořadí
- nejlepší je ta banka, pro kterou je integrální ukazatel maximální

$$d_{li} = \sum_{j=1}^m s_{ij} p_j$$

kde:

i je 1, 2, ..., n

s_{ij} – pořadí i -té banky pro j -tý ukazatel

p_j – váha j -tého ukazatele

Metoda jednoduchého (váženého) podílu²⁸

- používá střední hodnotu jednotlivých ukazatelů, kterou se podělí hodnota každého ukazatele v modelu
- pokud je pozitivní růst hodnoty ukazatele

$$k_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_{pj}}$$

²⁷ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2.^{té} vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5. s. 67.

²⁸ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5. s. 68.

- pokud je pozitivní pokles hodnoty ukazatele

$$k_{ij} = \frac{x_{pj}}{x_{ij}},$$

kde

X_{ij} je hodnota j -tého ukazatele v i -té bance,

X_{pj} – aritmetický průměr vypočítaný z hodnot j -tého ukazatele

Hodnota integrální ukazatele za i -tou banku je dána vztahem:

$$d_{2i} = \sum_{j=1}^m k_{ij}$$

Bodovací metoda ²⁹

Při charakteru ukazatele +1:

$$b_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_{i,\max}} \cdot 100$$

Při charakteru ukazatele –1:

$$b_{ij} = \frac{x_{i,\min}}{x_{ij}} \cdot 100$$

Integrální ukazatel potom vypočítáme jako vážený aritmetický průměr bodů za jednotlivé ukazatele:

$$d_{3i} = \frac{\sum_{j=1}^m b_{ij} \cdot p_j}{\sum_{j=1}^m p_j} \quad i = 1, 2, \dots, n$$

- nejlepší bude ta banka, jejíž integrální ukazatel dosáhne maximální hodnoty
- bance, která v daném ukazateli dosáhla nejlepší hodnoty, přidělíme 100 bodů
- ostatním bankám potom přiřadíme v tomto ukazateli počet bodů následovně:

²⁹ KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5. s. 69.

- x_{ij} = hodnota j -tého ukazatele v i -té bance
- $x_{i, \max}$ = nejvyšší hodnota j -tého ukazatele (ohodnocená 100 body),
v případě ukazatele s charakterem +1
- $x_{i, \min}$ = nejnižší hodnota j -tého ukazatele (ohodnocená 100 body),
v případě ukazatele s charakterem -1
- b_{ij} = bodové ohodnocení i -té banky pro j -tý ukazatel

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6. ANALÝZA KONTOKORENTNÍHO A ÚČELOVÉHO ÚVĚROVÁNÍ

6.1 Charakteristika vybrané společnosti

Vybraná společnost X vznikla v roce 1996 oddělením části střediska Komunikace od tehdejších Technických služeb. Firma se od svého vzniku specializovala na stavební opravy, údržbu, rekonstrukce komunikací menšího rozsahu, později byla činnost firmy rozšířena

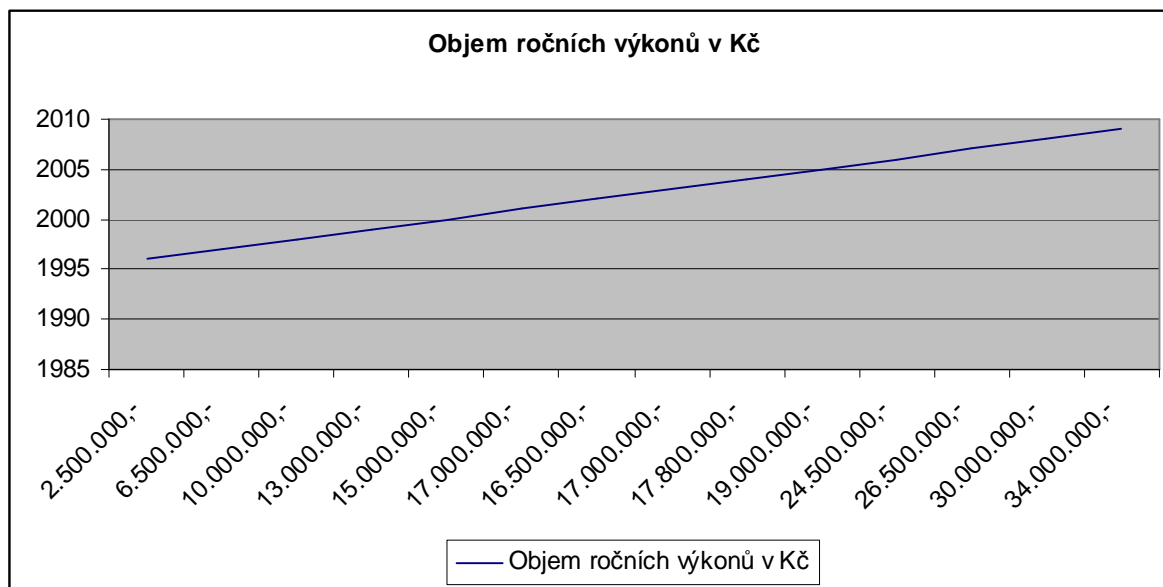
o další stavební práce, týkající se dopravních staveb a o opravy a rekonstrukce komunikace většího rozsahu a významu. To kladlo stále vyšší nároky nejen na zaměstnance a vedení firmy, ale také na strojní a materiálovou vybavenost. V dnešní době je firma profesionálně vybavena pro provádění samostatných zakázek většího rozměru.

V současné době společnost X zaměstnává 13 kmenových pracovníků. V letních měsících počet zaměstnanců přesahuje počet 20-ti pracovníků na živnostenské listy a brigádníků.

Ke konci roku 2010 došlo ke změně právní formy podnikání na společnost s ručením omezeným. Rok 2009 byl pro firmu z hlediska finančního obratu a tím i zisku zatím nejlepší v dosavadní historii společnosti. Část finančních prostředků byla věnována na zlepšení pracovních a finančních podmínek zaměstnanců a část na pořízení nových strojních investic. Činnost společnosti je postupem času stále rozšiřována a druh prací je rozmanitější. O tom svědčí i opakující se zakázky od jednotlivých odběratelů, stále se zvětšující obrat a počet pracovníků i jejich minimální fluktuace. Mezi největší odběratele společnosti patří firmy: ČEVAK Č. Budějovice, Jihočeská Plynárenská s.r.o., VHS a.s. Seterm a.s., Mane Holding a.s., Strabag a jiní.

Od poloviny roku 2009 firma disponuje certifikátem kvality dle normy ČSN 9001:2009

Během svého trvání prošla firma určitým vývojem, což lze také dokumentovat např. na objemu ročních výkonů:

Graf č. 1 Objem ročník výkonů společnosti X

6.2 Kontokorentní úvěrování společnosti X

I přestože je společnost prosperujícím subjektem, může v průběhu účetního období nastat situace krátkodobého nedostatku finančních prostředků, a proto jako mnoho jiných firem je využíváno kontokorentní financování.

Společnost využívá kontokorentního úvěru u Československé obchodní banky, který je sjednán k běžnému účtu firmy. Banka poskytuje společnosti peněžní prostředky do výše úvěrového limitu 1 000 000,- Kč. Čerpání kontokorentního úvěru i jeho splácení se uskutečňuje automaticky tím, jak firma disponuje účtem, tj. při převodu peněžních prostředků z účtu převyšujícím zůstatek na účtu dochází k čerpání úvěru, při převodu peněžních prostředků na účet je vyčerpaný úvěr nejprve splácen.

Úvěr může být čerpán po splnění podmínek čerpání sjednaných ve smlouvě, přičemž banka klientovi umožňuje čerpání úvěru nejpozději počínaje 5. pracovní dnem po splnění podmínek čerpání.

Úročení a splácení

Čerpané peněžní prostředky až do výše úvěrového limitu jsou úročeny pohyblivou úrokovou sazbou, která se skládá ze základní úrokové sazby stanovené pro tento typ úvěru v souladu s „Oznámením Československé obchodní banky a.s. o stanovených úrokových podmínkách vkladů a úvěrů“ a záporné odchylky (výše odchylky se tedy odčítá od výše základní úrokové sazby). Ke dni podpisu způsobem k datu uzavření smlouvy činí celkem **12,15 % p.a.** Výše základní sazby se mění v průběhu trvání smluvního vztahu podle vývoje cen na mezibankovním peněžním trhu.

Výpočet úroků provádí banka na bázi rok 360 dnů a měsíc o skutečném počtu kalendářních dnů. Úrok vypočtený bankou z poskytnutých peněžních prostředků se společnost zavazuje platit vždy v poslední pracovní den kalendářního měsíce a v den konečné splatnosti úvěru.

Dle smlouvy o úvěru se klient zavazuje uhradit bance úrok z prodlení ve výši **20 % p.a.** z částek, s jejichž splacením je v prodlení, zejména pokud jde o splacení jistiny, úhrady úroků, úhrady poplatků nebo plnění jakéhokoli jiného peněžitého závazku podle smlouvy. Splátky jistiny úvěru po dni splatnosti budou nadále úročeny úrokovou sazbou 12,15 % a k ní navíc shora sjednanou sazbou úroku z prodlení. Úroky, poplatky a jiné částky neuhrazené ve dnech splatnosti budou úročeny jen shora sjednanou sazbou úroku z prodlení. Úrok z neuhrazené jistiny v prodlení a úrok z prodlení je splatný ihned.

Dále se firma zavazuje vytvářet ke dnům splatnosti dostatečné peněžní krytí na účtu. Klient a banka sjednávají způsob úhrady všech pohledávek tak, že banka je oprávněna inkasovat z účtu příslušné částky pohledávek za klientem vyplývající ze smlouvy. V případě, že v den splatnosti klient neuhradí jakoukoli splatnou částku podle smlouvy v plné výši, banka a společnost sjednávají, že banka je oprávněná stanovit k úhradě jakých částí splatných pohledávek banky bude částečná splátka použita.

Zajištění

Řádné splacení pohledávek a jejich příslušenství, poplatků a jiných částek vyplývajících ze smlouvy (včetně případných dodatků ke smlouvě) a s ní souvisejících je zajištěno bianko směnkou dle dohody o vyplňovacím právu směnečném.

Závazky

Společnost po celou dobu trvání úvěrového vztahu daného smlouvou tj, až do úplného splnění všech závazků vyplývajících ze smlouvy se zavazuje, že:

- a) zajistí rovné a spravedlivé postavení banky se svými věřiteli, kteří nejsou upřednostněni ze zákona, zejména nebude upřednostňovat platby ve prospěch ostatních věřitelů před placením závazků bance a neposkytne žádnému z věřitelů výhodnější práva a zajištění než byla poskytnuta bance podle smlouvy;
- b) vždy nejpozději do 180. dne po čerpání úvěr splatí (nepřetržité čerpání úvěru tedy nebude delší než 180 dní) a minimálně po dobu následujícího 1 pracovního dne úvěr nebude čerpat.
- c) bude předkládat bance na její požádání, popř. jakmile to bude možné, takové dokumenty a výkazy, které banka může z pozice věřitele vyžadovat.;
- d) bude pravidelně předkládat bance vždy do 30 dnů po podání daňového přiznání, nejpozději však do 31. 7. každého kalendářního roku tyto dokumenty:
  - Daňové přiznání včetně všech příloh za uplynulý účetní rok,
  - Prohlášení o bezdlužnosti vůči Finančnímu úřadu a České správě sociálního zabezpečení;
- e) průměrná měsíční výše příjmů, nasměrovaných na účty společnosti u banky (s vyloučením převodů mezi běžnými a vkladovými účty klienta) neklesne od 91. dne po podpisu smlouvy za jednotlivá po sobě jdoucí období v délce 180 dnů pod částku 1.000.000,- Kč;
- f) bude banku neprodleně informovat písemnou formou o skutečnostech ohrožujících plnění smluvních závazků klienta, zejména o soudních, rozhodčích či jiných řízeních, jejichž výsledky by mohly mít negativní vliv na jeho schopnost dostát závazkům vyplývajícím ze smlouvy.

Oprávnění banky

Banka je oprávněna učinit jedno nebo více opatření, pokud dojde k porušení některé z následujících povinností a / nebo nastane některá z následujících skutečností a / nebo dojde k následujícím změnám podmínek, za kterých byla smlouva uzavřena:

- a) Podmínky, které jsou sjednány pro čerpání úvěru jsou následně porušeny nebo nejsou dodrženy.
- b) Klient je v prodlení se splacením jakékoliv částky vyplývající ze smlouvy po dobu delší než 5 pracovních dní a nebo klient neplní povinnosti, které pro něj vyplývají z jakýchkoli jiných smluv uzavřených s bankou, zejména naplní své peněžité závazky vyplývající z těchto smluv.
- c) Dojde ke skutečnosti nebo souhrnu skutečností, které znamenají podstatnou změnu podmínek, za nichž byla smlouva uzavřena, a které dle opodstatněného stanoviska banky mohou mít podstatný negativní dopad na finanční situaci klienta nebo avalisty, čímž dojde k vážnému ohrožení splacení jakékoliv částky splatné podle smlouvy v dohodnutém termínu, případně ke snížení hodnoty zajištění.
- d) Peněžní prostředky na účtu resp. účtech klienta vedeného u banky jsou předmětem exekuce anebo se nemovitý nebo jiný majetek klienta stane předmětem veřejné dražby nebo exekuce.
- e) Vůči klientovi nebo vůči osobě, kterou klient ovládá anebo subjektu, jehož závazky klient zajišťuje, je vedeno řízení o konkurzu, vyrovnání či jakékoliv jiné řízení z důvodu platební nevůle, neschopnosti či prodloužení nebo bylo rozhodnuto o likvidaci.
- f) Klient se dostane do prodlení s plněním svých zákonných závazků vůči státu, zdravotním pojišťovnám nebo vůči jiným bankám, peněžním ústavům či finančním institucím.

Banka je oprávněna kdykoli poté, co nastane některá z těchto skutečností nebo dojde k případu porušení povinností či ke změně podmínek, za kterých byla smlouva uzavřena, oznámením odeslaným klientovi:

- a) omezit čerpání úvěru
- b) upravit výši odchytky úrokové sazby;
- c) změnit lhůty pro splacení úvěru;
- d) změnit průměrnou měsíční výši příjmů;
- e) zastavit čerpání úvěru;
- f) provést blokaci veškerých účtů klienta vedených bankou (zejména neprovádět klientovi platební příkazy a nevyplácet hotovost) ještě před dnem splatnosti závazků klienta, jejichž splacení je ohroženo a zůstatky účtů a docházející úhrady použít na splacení těchto závazků klienta a / nebo k vytvoření peněžního krytí

na účtu banky jako peněžité jistoty – kauce na úhradu v budoucnu splatných závazků klienta vyplývajících ze smlouvy, přičemž v takovém případě banka neodpovídá za škody, které mohou klientovi vzniknout v důsledku použití jeho peněžních prostředků výše uvedenými způsoby;

- g) písemně prohlásit, že všechny pohledávky banky z poskytnutého úvěru nebo jejich část se stávají splatnými, přičemž klient je povinen uhradit své závazky vůči bance ke dni v prohlášení uvedenému

Společnost je oprávněna smlouvu s bankou vypovědět bez uvedení důvodů s účinností k pracovnímu dni následujícímu po dni doručení výpovědi bance. Výpověď smlouvy klientem je účinná pouze v případě, že v den doručení výpovědi bance je uhrazena aktuálně čerpaná částka úvěru včetně příslušenství a poplatků a následně není již úvěr čerpán. Poplatky a úroky zúčtované bankou dle smlouvy za měsíc, v němž byla bance doručena výpověď, banka vyúčtuje v den nabytí účinnosti výpovědi na vrub účtu.

Banka je oprávněna smlouvu písemně vypovědět bez uvedení důvodů. Výpovědní lhůta je jeden měsíc a počíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi. První den výpovědi banka zastaví čerpání úvěru. Poslední den výpovědní lhůty je dnem konečné splatnosti úvěru. Nejpozději v tento den je klient povinen zajistit na účtu peněžní krytí, aby účet vykazoval kreditní zůstatek ve výši postačující minimálně k úhradě aktuálně čerpané částky úvěru a splatných úroků a poplatků.

SHRNUTÍ

Společnost považuje za prospěšnou možnost krýt náhlou úvěrovou potřebu úvěrem na běžném firemním účtu. Firma uzavřela v rámci podmínek svého běžného účtu úvěrový rámec, v němž se pohybuje, přičemž si je vědoma, že kontokorentní způsob financování je jednou z nejdražších forem opatření si peněžních zdrojů. Kontokorentní úvěr má krátkou dobu splatnosti, a podle toho by se měla společnost řídit. Známé pravidlo z oblasti financí podniku říká, že krátkodobá aktiva mají být financována pokud možno krátkodobými pasivy a dlouhodobá aktiva mají být financována analogicky dlouhodobými pasivy. V dané společnosti je tohoto způsobu financování využíváno výhradně k pokrývání krátkodobé potřeby vážící se na oběžný majetek firmy,

na vyrovnání výkyvů běžného účtu a jen zřídka na dlouhodobější potřeby oběžného majetku nebo na krátkodobé investiční výdaje ve formě „překlenutí“.

6.3. Účelové úvěrování

Společnost X v současné době nevyužívá žádného druhu účelového úvěrového financování. Některé nákladní automobily a stavební stroje byly v minulých letech financovány prostřednictvím leasingového financování a v současné době jsou tyto závazkové vztahy vyrovnány.

Firma v loňském roce uzavřela s Československou obchodní bankou a.s. smlouvu o poskytnutí bankovní záruky za zajištění závazků. Tyto specifické podmínky smluvního vztahu mezi bankou a společností jsou k dané problematice velmi poučné a proto budou v následující části práce popsány a zhodnoceny.

6.3.1 Smlouva o poskytnutí bankovní záruky

Společnost X vyhrála v loňském roce výběrové řízení Zlínské stavební společnosti Y na zakázku stavby univerzitního areálu a vyhotovení stavebních úprav okolních pozemků. Stavební společnost Y požadovala po firmě X složení bankovní záruky za zajištění závazků z důvodu přesného dodržení časového harmonogramu stavby. Z důvodů lukrativního projektu a zajímavého plánovaného zisku z kontraktu společnost X přistoupila na tyto smluvní podmínky s výše zmiňovanou bankou:

1. Banka vystavila společnosti X neodvolatelnou bankovní záruku kauční za zajištění závazků zhotovitele stavby „Univerzitní areál“ ve výši **315.188,- Kč** ve prospěch oprávněného: Společnosti Y s platností do 20.8. 2014. Pokud neoznámí písemnou formou jedna ze smluvních stran druhé smluvní straně zájem neprodloužit platnost záruky nejpozději 4 měsíce před skončením její platnosti, bude záruka automaticky prodloužena o další rok do 20.8. 2015.
2. Každou úhradou peněžních prostředků bankou za klienta z titulu záruky vznikají bance za klientem pohledávky v plné výši plnění banky ze záruky. Dále bance vznikají pohledávky za výlohy spojené se zárukou. Veškeré tyto pohledávky jsou

splatné ihned po plnění ze strany banky, nesjednají-li smluvní strany jinak. V případě vzniku prodlení se splácením se společnost X zavazuje uhradit bance úrok z prodlení ve výši **20 % p.a.**

3. Klient souhlasí s tím, že:

- a) vystavená záruka je postupitelná cesí, není-li to v textu záruky výslovně zakázáno;
- b) při uplatnění záruky požadujícím alternativně výplatu ze záruky nebo prodloužení její platnosti může být záruka prodloužena po obdržení žádosti klienta o prodloužení záruky (tuto žádost je klient povinen doručit bance nejpozději do 14 dní od odeslání výzvy ze strany banky klientovi), přičemž banka je oprávněna, dle vlastního uvážení, plnit ze záruky i když obdržela od klienta žádost o prodloužení záruky.

4. Společnost X se zavazuje uhradit bance za zpracování smlouvy, ověření podkladů a vyhodnocení žádosti o poskytnutí bankovní záruky jednorázový poplatek ve výši **5.000,- Kč**, který je splatný v plné výši nejpozději ke dni vystavení záruky.

5. Dále se klient zavazuje hradit bance závazkovou odměnu ve výši **2 % p.a.** z hodnoty záruky minimálně však částku ve výši dle sazebníku ČSOB, tato odměna bude účtována a placena za každé i započaté 3-měsíční období, počínaje dnem vystavení záruky.

SHRNUTÍ

Kvůli zvýšení důvěryhodnosti společnosti X a dokázání bonity, která je potřebná pro daný projekt, společnost využila bankovní záruky. Díky této bankovní záruce má společnost Y jistotu dodržení smluvních podmínek a společnost X získala lukrativní zakázku. Na druhé straně pouhé poskytnutí záruky s sebou nese výdaje pro společnost X v hodnotě **5.000,- Kč** jako poplatek bance za zprostředkování dané záruky. Dalším nákladem je odměna ve výši **2 % p.a.** placena za každé započaté čtvrtletí. Tato odměna tedy činí **1.576,- Kč** za každé započaté čtvrtletí. Tento druh služby je pro bankovní instituce velmi výhodným atributem a pro klienty značně nákladné, proto je nutné podrobně propočítat dané výdaje před uzavřením podobných smluv.

7. APLIKACE TEORETICKÝCH POZNATKŮ NA KONKRÉTNÍ PŘÍPADY

V současné době společnost X zvažuje pořízení nového stavebního stroje v hodnotě 1.000.000 Kč a management firmy se rozhodl pro variantu účelového úvěrového financování. Úvěr je plánován na 5 let a společnost vyžaduje nezajištěný způsob financování. V následující analýze je provedeno šetření u pěti bankovních institucí působících na českém trhu, které nabízejí společnosti požadovaný produkt.

7.1 Charakteristika konkrétních úvěrových produktů

KOMERČNÍ BANKA – Profi úvěr FIX

Profi úvěr FIX je určen pro:

- právnické osoby
- fyzické osoby podnikatele
- klientům s oprávněním podnikat na území České republiky
- s daňovou povinností v České republice

Charakteristika Profi úvěru FIX:

- krátkodobý úvěr (splatnost do jednoho roku)
- střednědobý úvěr (splatnost do pěti let)

Profi úvěr FIX lze použít k financování:

- oběžných prostředků (zásob a krátkodobých pohledávek z obchodního styku do lhůty splatnosti)
- hmotného investičního majetku (kromě nákupu výpočetní techniky a softwaru; výjimkou je nákup komplexního vybavení pracoviště, jehož součástí je i výpočetní technika)
- provozních potřeb (financování nákladů na opravy a údržbu)

Profí úvěr FIX lze čerpat:

- přímo na účet dodavatelům na základě předložených dokladů
- převodem na účet klienta, Komerční banka účelovost ověří později podle údajů z účetnictví klienta
- investiční potřeby se financují vždy na základě předložených dokladů

Profí úvěr FIX se čerpá:

- jednorázově
- postupně

Tabulka č. 1 Úrokové sazby u Komerční banky

Splatnost	Úroková sazba
≤ 1 rok	10,9% p.a.
> 1 rok ≤ 3 roky	11,5% p.a.
> 3 roky ≤ 5 let	12,2% p.a.

Zdroj: internetové stránky Komerční banky³⁰

Profí úvěr FIX se splácí:

- postupně měsíčními anuitními splátkami
- mezi termínem pro vyčerpání úvěru a 1. anuitní splátkou je vždy minimálně jedna úroková platba
- následující splátka již je anuitní

Profí úvěr FIX je zajištěn avalem na krycí blankosměnce.

Profí úvěr FIX umožní:

- financovat oběžné prostředky
- pořizovat hmotný investiční majetek

---

³⁰ Profí úvěr FIX [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW:
<<http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-pod-60-milionu/profi-uver-fix.shtml>>

- financovat provozní potřeby

Nezbytnosti k Profi úvěru FIX

- žádost o úvěr
- aktuální dokumenty opravňující k podnikání
- účetní závěrka včetně daňového přiznání a zprávy auditora
  - za poslední účetní období
  - aktuální rozvahu a výkaz zisků a ztrát včetně doplňujících údajů
- kopie přiznání k dani z příjmu včetně příloh podle zákona 337/1992 Sb. za poslední účetní období spolu s doplňujícími údaji
  - kopie daňového přiznání musí být opatřena prezenčním razítkem finančního úřadu prokazujícím převzetí originálu
- doklady k zajištění úvěru podle charakteru zajišťovacího prostředku
- 3 měsíční výpisy z běžného účtu
  - který měl klient veden u své předchozí hlavní banky
  - tyto výpisy nesmí být za období starší než 6 měsíců
  - noví klienti

Jak získat Profi úvěr FIX bez dokládání příjmů?

- pro stávající klienty Komerční banky
- běžný účet u Komerční banky veden alespoň po dobu 6 měsíců
- v závislosti na obratu realizovaném na běžném podnikatelském účtu v Komerční bance lze získat:
  - krátkodobý Profi úvěr FIX
    - splatnost do 1 roku
    - až do výše 2 000 000 Kč (*nad 1 000 000 Kč, pokud má klient veden v Komerční bance účet nejméně 12 měsíců*)
  - střednědobý Profi úvěr FIX
    - splatnost do 3 let

- až do výše 1 000 000 Kč (*pokud má klient v Komerční bance veden účet nejméně 12 měsíců*)
- zajištění avalovanou krycí blankosměnkou
- k získání úvěru stačí předložit aktuální dokumenty opravňující k podnikání

Sazebník Profi úvěru FIX:

Tabulka č. 2 Sazebník Komerční banky

Sazebník Komerční banky	Cena v Kč
Zpracování a vyhodnocení žádosti	zdarma
Realizace úvěru	zdarma
Vedení účtu	300,- měsíčně
Změna ve smlouvě vymezených podmínek	0,9 % p.a.
Zasílání výpisů v papírové podobě	20,- měsíčně
Zaslání první upomínky	50,-
Zaslání druhé upomínky	500,-

Zdroj: data poskytnuta úvěrovým bankéřem

RAIFFEISENBANK - Podnikatelská rychlá půjčka

Podnikatelská rychlá půjčka je určena podnikatelům a společnostem s ručením omezeným, které:

- podnikají nepřetržitě alespoň 12 měsíců
- nemají závazky po splatnosti vůči státu a finančním institucím
- mají roční tržby ve výši od 500 tisíc do 30 milionů Kč

Výše produktu: od 30 tisíc do 5 milionů Kč

Čerpání: jednorázově na běžný účet, ze kterého později probíhá i splácení úvěru (nutnost převedení firemního účtu k bance)

Splácení:

- délka splatnosti od 1 roku do 15 let
- splácení probíhá formou anuitních splátek
- úvěr může být předčasně splacen

Zajištění: úvěr je poskytován běžně bez zajištění hmotným majetkem, pouze blankosměnkou

Náležitosti:

- vyplnění a podepsání žádosti
- předložení jednoho daňové přiznání za poslední uzavřené účetní období
- předložení potvrzení, že společnost nedluží státním orgánům na daních a sociálním zabezpečení

Úrok: 9,25 % p.a

Tabulka č. 3 Sazebník Raiffeisenbank

Sazebník Raiffeisenbank	Cena v Kč
Zpracování žádosti o úvěr	Zdarma
Poskytnutí úvěru	0,5 % z poskytnuté částky (min. 5000,-)
Správa úvěru	300,-
Předčasné splacení úvěru	1 % z částky mimoř. splátky (min. 6000,-)
Nestandardní schválení úvěru	max 3000,-
Změna smluvní dokumentace na základě podnětu klienta	3000,-
Změna smluvní dokumentace při neplnění smluvních podmínek	4000,-
Upomínka nebo oznámení o neplnění podmínek úvěru	5000,-

Zdroj: internetové stránky Raiffeisenbank³¹

³¹ *Ceník produktů a služeb* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW:
< http://www.raiffeisenbank.cz/attachements/pdf/obecne-dokumenty/cenik-fop/cenik-FOPaPO_2011.pdf>

UNICREDIT BANK – Standardní investiční úvěr

Účelový splátkový úvěr je určen na financování investičních potřeb firmy souvisejících s předmětem podnikání, tj. např. nákup strojního zařízení, vybavení administrativních prostor, refinancování úvěrů u jiných bank apod. s výjimkou investice do nemovitosti.

Standardní investiční úvěr:

- výše úvěru min. 250 tis. Kč, max. 10 mil. Kč
- měna úvěru Kč, EUR, USD
- splatnost úvěru max. 5 let
- jednorázové nebo postupné čerpání, max. délka čerpání 6 měsíců
- splácení měsíční anuitní / rovnoměrné
- objem vlastních zdrojů min. 20 % z celkové hodnoty investice
- zajištění individuálních možností v závislosti na výši úvěru a Vaší bonitě

Základní podmínky pro získání úvěru:

- roční obrat firmy je do 50 mil. Kč.
- neexistují závazky po splatnosti vůči Finančnímu úřadu a České správě sociálního zabezpečení
- firma není v konkurzu či v likvidaci
- právní forma firmy je f.o., s.r.o., a.s., v.o.s., k.s. nebo svobodné povolání

Základní požadované doklady:

- doklad opravňující k podnikání, tj. živnostenský list, výpis z obchodního rejstříku
- průkaz totožnosti, tj. občanský průkaz nebo cestovní pas
- daňová přiznání včetně příloh za poslední 2 účetní období
- doklady potvrzující účelovost úvěru, tj. kupní smlouva, faktura

Úrok: 7,25 % (po konzultaci s bankéřem)

Tabulka č. 4 Sazebník Unicredit Bank

Sazebník Unicredit Bank	Cena v Kč
Podání a vyhodnocení žádosti	Zdarma
Poskytnutí úvěru	0,5%
Vedení účtu	300,-
Změna smluvních podmínek z podnětu klienta	5.000,-
Kompenzace za nedodržení smluvního plánu čerpání	0,3% *
Kompenzace z nečerpané částky úvěru	min 1% **
Kompenzace za předčasné splacení	min 1% ***
Poradenství nad rámec standardních služeb	250,- za každých 30min
Oznámení na nezaplacení splátky	30,-
První upomínka	350,-
Další upomínky	500,-
Výzva k úhradě pohledávky	650,-
Výzva k úhradě celkové pohledávky	1.000,-

* *Poplatek se počítá z částky, u které se prodlužuje čerpání za každý započatý měsíc, o který se čerpání prodlužuje.*

** *Poplatek se počítá z nedočerpané částky za každý započatý rok od data dočerpání do data refixu sazby.*

*** *Poplatek se počítá z předčasně splacené jistiny za každý započatý rok do data refixu sazby.*

Zdroj: data upřesněna úvěrovým bankéřem a internetové zdroje³²

³² *Sazebník* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW:
< <http://www.unicreditbank.cz/cz/sazebnik/podnikatele/uvery.html> >

GE MONEY BANK - Nezajištěný express business úvěr

Expres Business je určen:

- fyzickým osobám - podnikatelům a sdružením fyzických osob
- právníckým osobám (s.r.o., v.o.s.)

Charakteristika: Neúčelový úvěr pro podnikatele s annuitní formou splácení

- Výše úvěru: 40 000 – 1 500 000 Kč
- Doba splatnosti: 24 – 84 měsíců
- Pravidelná měsíční splátka neměnná po celou dobu trvání úvěru
- Pojištění schopnosti splácet splátky pro případ pracovní neschopnosti, trvalé invalidity a smrti – POJIŠŤOVNA CARDIF PRO VITA, a.s.
- Čerpání úvěru: úvěr bude poukázán na váš běžný korunový účet u GE Money Bank
- Splácení úvěru: inkasem z běžného korunového účtu u GE Money Bank
- Možnost mimořádné splátky nebo předčasného splacení

Garance úvěru: vlastní směnka s avalem společníků

Základní podmínky poskytnutí úvěru:

- Doba podnikání: minimálně 1 ukončené daňové období
- Sídlo firmy a adresa trvalého bydliště: Česká republika
- Minimální tržby v poslední roce podnikání: 300 000 Kč
- Společnost není v konkurzu / likvidaci / vyrovnání a nemá exekuci na běžný účet
- Platby Finančnímu úřadu ani Správě sociálního zabezpečení nejsou v prodlení

Doklady potřebné pro získání produktu:

- Platný občanský průkaz osob oprávněných jednat za společnost
- Druhý doklad totožnosti (řidičský průkaz, cestovní pas)

- Platný Živnostenský list/ výpis z obchodního rejstříku
- Minimálně 1 daňové přiznání vč. příloh (výkaz zisku a ztráty, rozvaha) s razítkem FÚ nebo opisovým razítkem
- U fyzických osob – podnikatelů: druhý doklad totožnosti (řidičský průkaz, cestovní pas)

Žadatel, který nevyužívá podnikatelský účet u GE Money Bank navíc:

- Potvrzení od Finančního úřadu o bezdlužnosti ne starší 1 měsíc
- Právní osoby: Potvrzení od Okresní správy sociálního zabezpečení o bezdlužnosti ne starší než 1 měsíc
- Banka je oprávněna kdykoli si vyžádat potvrzení od Finančního úřadu o bezdlužnosti

Úrok: 10,4 %

Tabulka č. 5 Sazebník GE Money Bank

Sazebník GE Money Bank	Cena v Kč
Vedení účtu	300,--
Vedení pohledávky v případě zrušení běžného účtu	500,--
Čerpání úvěru	ve smlouvě
Změna podmínek ze strany klienta	3.000,--
Změna data měsíční splátky	200,--
Předčasné splacení	5% min 1.000,--
Vyhotovení výpisu na žádost klienta	50,--
Smluvní pokuta za nedodržení podmínek smlouvy	300,--
Zaslání první upomínky	400,--
Zaslání dalších upomínek	500,--
Pojištění schopnosti splácet	3,49% ze splátky

Zdroj: data poskytnuta úvěrovým bankéřem a internetové zdroje ³³

³³ *Nezajištěný Expres Business* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: < <http://www.gemoney.cz/ge/cz/2/zivnostnici-firmy/expres-business/nezajisteny-expres-business> >

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA - Malý podnikatelský úvěr

Účelový úvěr pro financování investic od 50 000 Kč až do 8 mil. Kč na dobu až 15 let. Využit lze například pro pořízení nového výrobního zařízení a technologie, vybavení kanceláří, rozšíření skladů i vozového parku, opravy budov nebo nákup pozemku.

- profinancování pouze 80 % celkové investice (vč. DPH),
- investici do majetku pořízeného v uplynulých 3 měsících lze profinancovat i zpětně,
- čerpání jednorázově nebo postupně až 18 měsíců od podpisu smlouvy (proti fakturám, kupní smlouvě nebo dalším dokumentům),
- první splátku jistiny možno odložit až o 6 měsíců,
- fixní nebo pohyblivá úroková sazba s fixací 1, 3 nebo 5 let (příp. na celou dobu splácení).

Úvěr můžete využít zejména na:

- pořízení a modernizaci movitých věcí – strojů, přístrojů, různých zařízení, automobilů (osobních, užitkových i nákladních),
- pořízení a jednoduché rekonstrukce nemovitostí.

Tabulka č. 6 Přehled doby splácení a výše úvěru u ČSOB

Druh investice	Doba splácení až	Výše úvěru až
Budovy a pozemky	15 let	8 mil. Kč
Stroje a zařízení	8 let	5 mil. Kč
Osobní a užitkové automobily	6 let	5 mil. Kč
Jiné investice	v závislosti na druhu investice	

Zdroj: internetové stránky Československé obchodní banky ³⁴

Podmínky poskytnutí

Úvěr lze získat, podniká –li společnost v oboru minimálně 2 roky. K žádosti o úvěr je třeba předložit:

- doklad opravňující k podnikání – výpis z obchodního/živnostenského rejstříku ne starší 3 měsíců (jste-li již úvěrovaným klientem Československé obchodní banky, doklad předkládáte pouze při jeho změně),
- daňová přiznání za předchozí 2 účetní období (vč. všech příloh a finančních výkazů),
- doklad o zaplacení daně z příjmu za uplynulý rok,
- čestné prohlášení o bezdlužnosti vůči finančnímu úřadu a České správě sociálního zabezpečení (v některých případech je nutné doložit i potvrzení o bezdlužnosti od finančního úřadu),
- doklady týkající se zajištění úvěru,
- 2 doklady totožnosti osob jednajících jménem společnosti,
- jiné dokumenty po dohodě s pracovníky pobočky Československé obchodní banky.

Úrok: 9,86%

³⁴ Malý úvěr pro podnikatele [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.csob.cz/cz/Firmy/Podnikatele/Uvery/Stranky/CSOB-Maly-uver-pro-podnikatele.aspx>>

Tabulka č. 7 Sazební Československé obchodní banky

Sazebník	Cena v Kč
Podání a vyhodnocení žádosti o úvěr	zdarma
Poskytnutí úvěru	0,5 % z výše úvěru
Služby a práce spojené s realizací úvěru	200,–
Mimořádná splátka úvěru	min. 5 000,–
Změna smluvních podmínek z podnětu klienta	min. 2 000,–

Zdroj: data poskytnuta úvěrovým bankéřem

7.2 Mezibankovní srovnání

Analýza byla založena na mezibankovním srovnání pomocí konstrukce matice, v níž byly vybrány ukazatele jako zásadní kritéria pro výběr nejvhodnější varianty úvěru. Jednotlivým ukazatelům byla dále přiřazena váha důležitosti konkrétních kritérií. Posledním krokem sestavení matice bylo určení charakteru každého ukazatele. Bylo-li žádoucí, aby ukazatel rostl, byla mu přiřazena charakteristika +1, byla-li žádoucí klesající tendence ukazatele, byla mu přiřazena charakteristika -1.

Na základě podkladů získaných u bankovních institucí byla vybrána následující skupina sedmi hlavních ukazatelů, které jsou pro výběr nejlepší varianty klíčové:

- úroková sazba
- poplatek za čerpání úvěru
- poplatek za vedení účtu
- ostatní poplatky (změna podmínek smlouvy, druhá upomínka)
- poplatek za předčasné splacení
- náročnost získání úvěru
- výhody

Tabulka č. 8 Matice mezibankovního srovnání

Banka	úroková sazba	čerpání úvěru	vedení účtu	ostatní poplatky	předčasné splacení	náročnost	výhody
ČSOB	9,86%	5000	200	2000	5000	4	2
Unicredit Bank	8,78%	5000	300	5500	5000	3	1
Raiffeisenbank	9,25%	5000	300	4500	6000	2	3
KB	12,20%	0	300	9500	0	4	1
GE Money	10,40%	6000	300	3500	25000	3	1
Váhy	35	15	5	5	20	10	10
charakteristika	-1	-1	-1	-1	-1	-1	1

Zdroj: vlastní tvorba

Výše uvedená data byla zjištěna z internetových zdrojů daných bankovních ústavů a chybějící údaje byly doplněny po osobních konzultacích s úvěrovými bankéři.

Náklady na předčasné splacení byly počítány jako 1 % z předčasně splacené částky, která byla stanovena na 500.000 Kč,- u některých bank bylo minimum určeno bankou na 6.000 Kč,-.

Ukazatel náročnosti byl sestaven na základě počtu dokumentů, které banky vyžadují pro poskytnutí úvěru. Mezi tyto dokumenty spadají: účetní závěrka, kopie daňového přiznání, 3 výpisy z běžného účtu a doklad o bezdlužnosti.

Ukazatel znázorňující kritérium výhody byl sestaven na základě počtu výhod, které souvisejí s poskytnutím úvěru u konkrétních bankovních institucí. Těmito výhodami jsou například: schválení na počkaní, úvěr poskytnutý bez doložení účelu, pojištění zdarma, individuální přístup k hodnocení rizika, zpětné profinancování, odložená splátka jistiny až o 6 měsíců.

Váhový systém byl rozdělen následně: největší význam pro společnost má přirozeně ukazatel úrokové sazby, který nám udává, kolik ve skutečnosti společnost za daný úvěr přeplatí. Tomuto ukazateli byla přiřazena váha 35 %, druhý nejdůležitější ukazatel je pro společnost cena předčasného splacení úvěru, toto kritérium bylo ohodnoceno váhou 20 %. Váhou 15 % byl ohodnocen ukazatel ceny předčasného splacení a stejnoměrně 10 % bylo přiřazeno ukazatelům náročnost získání úvěru a výhody spojené se získáním úvěru. Nejméně váhového ohodnocení (5 %) získaly ukazatele poplatků a to poplatek za vedení účtu a ostatní poplatky.

Metoda součtu pořadí

Tabulka č. 9 Metoda součtu pořadí

Banka	úroková sazba	čerpání úvěru	vedení účtu	ostatní poplatky	předčasné splacení	náročnost	výhody
ČSOB	3	4	5	5	4	3	4
Unicredit Bank	5	4	4	2	4	4	3
Raiffeisenbank	4	4	4	3	3	5	5
KB	1	5	4	1	5	3	3
GE Money	2	3	4	4	2	4	3
Váhy	0,35	0,15	0,05	0,05	0,2	0,1	0,1
charakteristika	-1	-1	-1	-1	-1	-1	1

Tabulka č. 10 Výsledky dosažené metodou součtu pořadí

Celkem bodů	pořadí	celkem vážený průměr	pořadí
28	1.	3,65	3.
26	2.	4,15	1.
28	1.	3,95	2.
22	3.	2,95	4.
22	3.	2,65	5.

Na základě metody jednoduchého součtu pořadí získaly největší počet bodů produkty Malý podnikatelský úvěr od ČSOB a Podnikatelská rychlá půjčka od Raiffeisenbank. Při použití váhového systému byla vyhodnocena jako nejlepší varianta Standardní investiční úvěr od Unicredit Bank.

Metoda podílu

Tabulka č. 11 Metoda podílu

Banka	úroková sazba	čerpání úvěru	vedení účtu	ostatní poplatky	předčasné splacení	náročnost	výhody
ČSOB	1,02	0,84	1,40	2,50	1,64	0,80	1,25
Unicredit Bank	1,15	0,84	0,93	0,91	1,64	1,07	0,63
Raiffeisenbank	1,09	0,84	0,93	1,11	1,37	1,60	1,88
KB	0,83	4 200,00	0,93	0,47	8 200,00	0,80	0,63
GE Money	0,97	0,70	0,93	1,43	0,33	1,07	0,63
Váhy	0,35	0,15	0,05	0,05	0,2	0,1	0,1
Průměr	10,10	4 200,00	280,00	5 000,00	8 200,00	3,20	1,60
charakteristika	-1	-1	-1	-1	-1	-1	1

Tabulka č. 12 Výsledky dosažené metodou podílu

Celkem	pořadí	celkem vážený průměr	pořadí
9,45	2.	1,22	3.
7,16	4.	1,12	4.
8,82	3.	1,23	2.
12 403,66	1.	2270,50	1.
6,05	5.	0,80	5.

Pomocí metody jednoduchého podílu byl zvolen za nejlepší variantu úvěrový produkt Profi úvěr FIX od Komerční banky. Stejného výsledku bylo dosaženo i při použití celkového váženého průměru.

Bodovací metoda

Tabulka č. 13 Bodovací metoda

Banka	úroková sazba	čerpání úvěru	vedení účtu	ostatní poplatky	předčasné splacení	náročnost	výhody
ČSOB	89,05	0,0002	100,00	100	0,0002	50	66,67
Unicredit Bank	100,00	0,0002	66,67	36,36	0,0002	66,67	33,33
Raiffeisenbank	94,92	0,0002	66,67	44,44	0,00017	100	100
KB	71,97	100	66,67	21,05	100	50	33,33

GE Money	84,42	0,00017	66,67	57,14	0,00004	66,67	33,33
----------	-------	---------	-------	-------	---------	-------	-------

Tabulka č. 14 Výsledky dosažené bodovací metodou

celkem	pořadí
57,96	3.
43,29	5.
58,00	2..
1 081,15	1.
44,03	4.

Při použití bodovací metody byla zvolena jako nejlepší varianta opět Profi úvěr Fix od Komerční banky.

8. ZHODNOCENÍ PROVEDENÉ ANALÝZY, SHRUTÍ ZJIŠTĚNÝCH POZNATKŮ

8.1 Využívané úvěrové produkty společností X

Společnost považuje za prospěšnou možnost krýt náhlou úvěrovou potřebu úvěrem na běžném firemním účtu. Firma uzavřela v rámci podmínek svého běžného účtu úvěrový rámec, v němž se pohybuje, přičemž si je vědoma, že kontokorentní způsob financování je jednou z nejdražších forem opatření si peněžních zdrojů. Kontokorentní úvěr má krátkou dobu splatnosti, a podle toho by se měla společnost řídit. Znamé pravidlo z oblasti financí podniku říká, že krátkodobá aktiva mají být financována pokud možno krátkodobými pasivy a dlouhodobá aktiva mají být financována analogicky dlouhodobými pasivy. V dané společnosti je tohoto způsobu financování využíváno výhradně k pokrývání krátkodobé potřeby vázící se na oběžný majetek firmy, na vyrovnání výkyvů běžného účtu a jen zřídka na dlouhodobější potřeby oběžného majetku nebo na krátkodobé investiční výdaje ve formě „překlenutí“.

Kvůli zvýšení důvěryhodnosti společnosti X a dokázání bonity, která je potřebná pro daný projekt, společnost využila bankovní záruky. Díky této bankovní záruce má společnost Y jistotu dodržení smluvních podmínek a společnost X získala lukrativní zakázku. Na druhé straně pouhé poskytnutí záruky s sebou nese výdaje pro společnost X v hodnotě **5.000,- Kč** jako poplatek bance za zprostředkování dané záruky. Dalším nákladem je odměna ve výši 2 % p.a. placena za každé započaté čtvrtletí. Tato odměna tedy činí 1.576,- Kč za každé započaté čtvrtletí. Tento druh služby je pro bankovní instituce velmi výhodným atributem a pro klienty značně nákladné, proto je nutné podrobně propočítat dané výdaje před uzavřením podobných smluv.

8.2 Shrnutí mezibankovního srovnání

Bylo provedené předběžné šetření o poskytovaných bankovních úvěrových produktech u mnoha bankovních institucí na českém trhu. Do závěrečné analýzy bylo vybráno 5 bank, které nabízejí vyhovující podnikatelské úvěry pro malé a střední podniky. I když patří Česká

spořitelna mezi jednu z nejvýznamnějších bankovních institucí, nemohla být zařazena do portfolia analyzovaných bank, protože i po osobní konzultaci s úvěrovým bankéřem nebyl žadateli nabídnut žádný relevantní produkt. Do konečného portfolia analyzovaných bankovních ústavů byly zařazeny tyto banky: Československá obchodní banka, Komerční banka, Raiffeisenbank, Unicredit Bank a GE Money Bank.

Hlavními požadavky bylo získání nezajištěného účelového úvěru v hodnotě 1.000.000 Kč,- na pořízení dlouhodobého hmotného majetku do společnosti X se splatností 5 let.

Při analýze byla použita srovnávací matice o 7 parametrech. Každému parametru byla udělena vlastní váha důležitosti. Nejdůležitějším ukazatelem, kterému byla přiřazena nejvyšší váha, se stala úroková sazba. Následovaly poplatky za předčasné splacení a čerpání úvěru. Dalšími parametry poté byly náročnost získání úvěru a výhody, které daný produkt klientovi nabízí v očích žadatele. Nejmenší váha byla udělena poplatku za vedení účtu a ostatním poplatkům, do kterých byly pro naši analýzu zahrnuty poplatky za změnu podmínek smlouvy a poplatek za druhou upomínku v případě nezaplacení splátky.

Úroková sazba a další data byla zjišťována pomocí údajů získaných na webových stránkách daných institucí a posléze konzultována s úvěrovými bankéři vybraných společností. Přislíbená úroková sazba se pohybovala od 8,78% do 12,20% p.a. Poplatek za čerpání úvěru nepřesáhl 0,6% z čerpané částky. Komerční banka u svého produktu Profi úvěr Fix tento poplatek, jakož i poplatek za předčasné splacení neuplatňuje a tím získala v některých metodách značnou startovní výhodu. Nutno podotknout, že tento úvěr má také nejvyšší úrokovou sazbu. Poplatek za vedení účtu je s výjimkou Malého podnikatelského úvěru od ČSOB (200,- Kč) stejný a to ve výši 300,- Kč. Toto vede k zamyšlení, zda nejde o nějakou formu skryté dohody mezi bankovními institucemi. Výše ostatních poplatků se pohybovala v rozmezí od 2.000,- do 9.500,- Kč, přičemž produkt Profi úvěr FIX od Komerční banky je nastaven tak, že nulové poplatky za předčasné splacení a čerpání úvěru jsou kompenzovány znatelným navýšením ostatních poplatků. U nákladů na předčasné splacení úvěru lze pozorovat nejmarkantnější rozptyl výše částky. Od nulové ceny u Komerční banky až po 5 % u GE Money Bank z předčasně splacené sumy, která v tomto případě činí 25.000,- Kč. Nejvíce podkladů nutných k získání úvěru vyžadovaly banky ČSOB a Komerční banka, u kterých byla nutností doložit všechny výše zmíněné dokumenty, naproti tomu např. Raiffeisenbank požadovala pouze dva dokumenty a zároveň byla vybraná jako banka poskytující nejvíce výhod spojených s poskytnutím úvěru.

K analýze mezibankovního srovnání bylo využito metod: součtu pořadí, podílu a bodovací metody.

Na základě metody jednoduchého součtu pořadí získaly největší počet bodů produkty Malý podnikatelský úvěr od ČSOB a Podnikatelská rychlá půjčka od Raiffeisenbank. Při použití váhového systému byla vyhodnocena jako nejlepší varianta Standardní investiční úvěr od Unicredit Bank. Tento výsledek byl zapříčiněn přidělením nejvyšší váhové hodnoty úrokové sazby, kterou má produkt od Unicredit bank jako jediný ze všech srovnávaných bank nepřesahující 9 %.

Pomocí metody jednoduchého podílu byl zvolen za nejlepší variantu úvěrový produkt Profi úvěr FIX od Komerční banky. Stejného výsledku bylo dosaženo i při použití celkového váženého průměru. Tohoto výsledku bylo dosaženo z důvodu dvou nulových hodnot u ukazatele poplatků za čerpání úvěru a předčasné splacení. Aby bylo možné výpočet provést, musely být tyto atributy nahrazeny symbolickou částkou 1,- Kč. Proto je pozitivní výsledek pro Komerční banku u této metody nerelevantní. V případě nezahrnutí Komerční banky do srovnání by se v metodě jednoduchého podílu na prvním místě umístil úvěrový produkt od ČSOB a u metody váženého podílu produkt od Raiffeisenbank.

Jako poslední byla použita metoda bodovací. V této metodě došlo ke stejné situaci jako u předchozí metody. Závěr je opět zkreslen nulovými náklady u výše zmíněných poplatků Komerční banky.

Závěrem lze analýzu vyhodnotit následovně:

- GE Money bank – (tento) produkt neobstál v provedeném srovnání ani v jedné metodě. Úroková sazba a poplatek za předčasné splacení jsou v porovnání s ostatními příliš vysoké a z tohoto důvodu nebude tento produkt společnosti X doporučen.
- Komerční banka – v metodě součtu pořadí (tento) produkt také neobstál. V ostatních attributech analýzy vycházel nejlépe z již výše zmíněné konkurenční výhody nulových poplatků a proto nebude také doporučen k čerpání.
- Unicredit Bank – produkt má nejnižší úrokovou sazbu, která zapříčinila, že (produkt) byl nejlepší variantou v metodě váženého součtu pořadí, protože úroková míra je jedna z hlavních kritérií společnosti X a proto by mohl být brán v úvahu jako možný způsob financování.
- Raiffeisenbank – nabízený (produkt) dosahuje nejlepších výsledků v metodách váženého podílu a v bodovací metodě při nebrání v úvahu nerelevantních výsledků

Komerční banky. Celková koncepce tohoto úvěrového produktu je pro společnost X zajímavá a tento způsob financování by mohl být zvolen jako jedna z variant.

- ČSOB – (produkt) nevyšel ani z jedné metod analýzy jako jednoznačně nejlepší a hlavně nenabízí 100 % profinancování celé investice.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce měla analyzovat úvěrovou politiku ve vybrané společnosti X. Byly popsány podmínky využívání kontokorentního bankovního účtu u Československé obchodní banky a analyzována konkrétní situace poskytnutí bankovní záruky za zajištění závazků.

Dále bylo provedeno porovnání některých účelových úvěrových produktů pro malé a střední podniky u českých bank v návaznosti na plánované pořízení dlouhodobého majetku do společnosti.

Společnost X má od počátku podnikání otevřený firemní účet u Československé obchodní banky a až do současné doby byla se službami banky spokojená. Kontokorentní účet do výše 1.000.000,- Kč je pro firmu dostačující a dané podmínky jsou akceptovatelné. Po provedené analýze byly majiteli společnosti předloženy výsledky srovnání bankovních úvěrových produktů a nastíněny návrhy proinvestování jím zvoleného investičního záměru. Jelikož produkt nabízený bankou ČSOB nebyl vybrán mezi nejlepšími variantami, došlo následně k osobnímu projednání majitele a osobního bankéře společnosti X z ČSOB. Nejdříve byla bankéřem majiteli navrhována stejná úroková sazba jako v případě srovnávací analýzy, avšak po předložení konkurenčních nabídek ostatních bankovních institucí došlo k bonifikaci bankou a tím snížení úrokové sazby o jeden procentní bod. Po argumentaci majitele informacemi získanými prostřednictvím analýzy této diplomové práce o možnosti získání účelového úvěru u konkurenční banky za ještě přijatelnějších podmínek, včetně nižší nabízené úrokové sazby, při celkovém přechodu k danému bankovnímu ústavu, byla tato bonifikace navýšena o další dva procentní body a nabídnuta možnost 100 % profinancování investičního záměru.

Z toho je jasně patrné, že bankovní instituce nabízejí své produkty pro potencionální klienty značně nevýhodné a mají připraven široký vyjednávací prostor. Pro udržení stávající firemní klientely byla Československá obchodní banka ochotna snížit úrokovou sazbu na úroveň konkurencí nabízenou sazbu a zároveň změnit parametry úvěrového rámce. Banka si je vědoma vysokých zisků z vedení firemního účtu včetně kontokorentního úvěru a dalších poskytovaných služeb, a proto je pro ni výhodné vyjít společnosti X maximálně vstříci i za cenu menší marže na poskytovaném účelovém úvěru.

Závěrem lze shrnout, že prvotní nabídky bankovních domů nejsou vždy konečné. Většina bank se snaží o individuální přístup a nelze doporučit přijmout nejvýhodnější návrh

po prvním zmapování trhu a analýze zjištěných dat, nýbrž vyjednávat s bankéři předložením konkurenčních nabídek. Tímto postupem se mohou konečné podmínky poskytnutí úvěru značně zlepšit a konečná nabízená úroková sazba snížit až o několik procentních bodů, což bylo touto prací prakticky dokázáno.

SUMMARY

The diploma thesis deals with credit financing of the company. The aim of the thesis is the analysis of credit policy in a specific company, summarize the major findings of the most important credit instruments, outline the course of the credit process and explain the issues of the security for a debt. The partial aim of the thesis is to analyse specific situation of the providing the bank guarantee.

The first half of the thesis is focused on the comparison the differences in a bank overdraft and specific loan. In the second half of the thesis there is a matching of the credit products for small and medium enterprises in terms of Czech banks following the planned acquisition of fixed assets in the company. In the final part of the work is done and a summarized evaluation of the data and proposal of measures to streamline the credit financing.

Key words

Credit financing, credit policy, credit process, bank overdraft, specific loan.

SEZNAM LITERATURY

Literární zdroje:

1. DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: LINDE a.s., 1999. ISBN: 80-7201-141-3.
2. KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza – krok za krokem*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5.
3. PAVELKA F., BARDOVÁ D., OPOROVÁ R. *Úvěrové obchody*. Praha: Serifa, 2001. ISBN 80-7265-037-8.
4. VALACH J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1997. ISBN 80-901991-6-X.
5. WATERHOUSE, P. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-49-7.

Internetové zdroje:

1. *Ceník produktů a služeb* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <http://www.raiffeisenbank.cz/attachements/pdf/obecne-dokumenty/cenik-fop/cenik-FOPaPO_2011.pdf>
2. *Co je to podnikatelský úvěr* [online]. [cit. 21. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/uvery-pro-podnikatele/co-to-je/>>
3. *Dokumenty k žádosti o podnikatelský úvěr* [online]. [cit. 25. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/informace/uvery-pro-podnikatele/dokumenty/>>
4. *Malý úvěr pro podnikatele* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.csob.cz/cz/Firmy/Podnikatele/Uvery/Stranky/CSOB-Maly-uver-pro-podnikatele.aspx>>

5. *Nezajištěný Expres Business* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.gemoney.cz/ge/cz/2/zivnostnici-firmy/expres-business/nezajisteny-expres-business> >

6. *Profi úvěr FIX* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-pod-60-milionu/profi-uver-fix.shtml>>

7. *Sazebník* [online]. [cit. 29. dubna 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.unicreditbank.cz/cz/sazebnik/podnikatele/uvery.html>>

8. *Vývoj financování ve stavebnictví v 2011-2012 ze strany bank* [online]. [cit. 20. března 2011]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/epc-energy-performance-contracting/7247-vyvoj-financovani-ve-stavebnictvi-v-2011-2012-ze-strany-bank>>

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Klíčové faktory při rozhodování o poskytnutí financování

Obrázek č. 2 Akceptační úvěr

Graf č. 1 Objem ročník výkonů společnosti X

Tabulka č. 1: Úrokové sazby u Komerční banky

Tabulka č. 2 Sazebník Komerční banky

Tabulka č. 3 Sazebník Raiffeisenbank

Tabulka č. 4 Sazebník Unicredit Bank

Tabulka č. 5 Sazebník GE Money Bank

Tabulka č. 6 Přehled doby splácení a výše úvěru u ČSOB

Tabulka č. 7 Sazební Československé obchodní banky

Tabulka č. 8 Matice mezibankovního srovnání

Tabulka č. 9 Metoda součtu pořadí

Tabulka č. 10 Výsledky dosažené metodou součtu pořadí

Tabulka č. 11 Metoda podílu

Tabulka č. 12 Výsledky dosažené metodou podílu

Tabulka č. 13 Bodovací metoda

Tabulka č. 14 Výsledky dosažené bodovací metodou